

Årsredovisning

Folksam Fondförsäkrings-
aktiebolag (publ)

2018

Finansiella rapporter

Förvaltningsberättelse	3
Resultaträkning	9
Rapport över totalresultat	10
Resultatanalys	10
Balansräkning	11
Rapport över förändringar i eget kapital	13
Kassaflödesanalys	14

Noter

Not 1	Redovisningsprinciper	15
Not 2	Upplysningar om risker	24
Not 3	Premieinkomst	37
Not 4	Övriga tekniska intäkter	37
Not 5	Intäkter från avtal med kunder	37
Not 6	Utbetalda försäkringsersättningar	38
Not 7	Driftkostnader	38
Not 8	Kapitalavkastning, intäkter	39
Not 9	Orealiserade vinster på placeringstillgångar	39
Not 10	Kapitalavkastning, kostnader	39
Not 11	Orealiserade förluster på placeringstillgångar	39
Not 12	Nettoresultat per kategori av finansiella instrument	40
Not 13	Skatter	41
Not 14	Immateriella tillgångar	41
Not 15	Aktier och andra andelar	42
Not 16	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	42
Not 17	Fondförsäkringstillgångar	42
Not 18	Övriga fordringar	42
Not 19	Finansiella tillgångar och skulder	43
Not 20	Förutbetalda anskaffningskostnader	45
Not 21	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	45
Not 22	Aktiekapital	45
Not 23	Disposition av företagets vinst eller förlust	45
Not 24	Oreglerade skador	46
Not 25	Fondförsäkringsåtaganden	46
Not 26	Pensioner och liknande förpliktelser	46
Not 27	Andra avsättningar	47
Not 28	Övriga skulder	47
Not 29	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	47
Not 30	Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder	48
Not 31	Ställda säkerheter	49
Not 32	Eventualförpliktelser	49
Not 33	Upplysningar om närstående	49
Not 34	Medelantal anställda samt löner och ersättningar	52
Not 35	Tvister	55
Not 36	Väsentliga händelser efter balansdagen	55

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören (vd) för Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ) (Folksam Fondförsäkring) med organisationsnummer 516401-8607 avger härmed årsredovisning för 2018, företagets 23:a verksamhetsår. Styrelsen har sitt säte i Stockholm.

Ägarförhållanden och koncernstruktur

Folksam Fondförsäkring är ett helägt dotterföretag till Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv), organisationsnummer 502006-1585. I not 33 "Upplysningar om närstående", ges en detaljerad beskrivning av Folksam och de relationer som finns mellan de ingående företagen.

Verksamhet

Folksam Fondförsäkring bedriver fondförsäkringsrörelse med anknytning till värdepappersfonder. Fondförsäkring innebär att kunden bestämmer risknivån på sitt sparande genom att välja vilka fonder kapitalet ska placeras i. För den verksamhet i företaget som avser fondförsäkring för kollektivavtalade tjänstepensioner inom tjänstemannaområdet används bifirman Folksam Tjänstemannapension. Fondförsäkringsprodukterna distribueras i huvudsak genom så kallad personlig försäljning via Folksams egna rådgivare samt via försäkringsförmedlare.

Väsentliga händelser under året

Företaget har under året fortsatt arbetet med översynen av sina förmedlarsamarbeten för att säkra kvaliteten och regelverksefterlevnaden i de affärsrelationer företaget har. Även arbetet med att undersöka möjligheter och konsekvenser av en eventuell införlivning av företaget i moderföretaget Folksam Liv har fortsatt under året.

Projektet Konsoliderad fondhandel har genomförts under året. Projektet syftar till att minska antalet fondkonton och antalet betalningar vilket är en förutsättning för att kunna flytta avtal från äldre försäkringssystem till det nya försäkringssystemet Inca. Projektet kommer att effektivisera företagets betalningsrutiner och administration.

Regelverk

EU:s dataskyddsförordning (GDPR) ersatte den 25 maj 2018 Personuppgiftslagen (PUL). GDPR ökar fokus på varje individs rättigheter och ägarskap över sina personuppgifter. Folksam Fondförsäkring har ställt om verksamheter som hanterar personuppgifter.

Lagen om försäkringsdistribution, IDD, trädde i kraft den 1 oktober 2018. Lagen innehåller åtgärder för att öka skyddet för kunder och skapa mer likartade konkurrensvillkor på marknaden. De svenska reglerna går på vissa områden längre än EU-reglernas minimikrav. Affärsmodeller, avtal, dokumentations- och informationsmaterial, utbildning samt ersättningar till anställda påverkas.

Ekonomisk översikt

Premieinbetalningar och utbetalningar

Folksam Fondförsäkring erbjuder i sin roll som försäkringsgivare sparande i fondförsäkring med fokus på kapitalförsäkring, tjänstepension och kollektivavtalad tjänstepension. Under 2018 betalade kunderna in 3 474 (3 897) miljoner kronor i premieinbetalningar. Minskningen av preminbetalningar beror sammantaget på minskade inbetalningar inom privat kapital, däremot har premieinbetalningar ökat något inom den privata tjänstepensionen. Företagets utflyttar ökade vilket innebär att företaget även i år haft ett negativt flyttnetto på 90 (87) miljoner kronor.

Driftskostnader

Driftskostnaderna minskade under året och uppgick till 493 (560) miljoner kronor. Minskningen förklaras av den avsättning som bokades föregående år om 50 miljoner kronor för eventuella ersättningar relaterat till seniorkapitalprodukten samt kostnader relaterat till vd-bytet. Anskaffningskostnaderna har minskat till följd av återtag provisioner.

Kapitalförvaltning och -avkastning

Totalavkastningen för företaget uppgick till -4,6 (7,9) procent. Den negativa avkastningen härrör sig till den volatila finansmarknaden under årets sista kvartal.

Resultat

Resultatet för 2018 uppgick till 73 (54) miljoner kronor. Det ökade resultatet är främst hänförligt till lägre driftskostnader.

Fondförsäkringstillgångar

Fondförmögenheten för kundernas räkning vid årets slut uppgick till 39 318 (42 574) miljoner kronor. Minskningen av beståndet beror främst på en sämre värdeutveckling men även på ökade återköp.

Hållbarhet

Folksam Fondförsäkrings hållbarhetsarbete är en del av Folksam Liv-koncernens hållbarhetsarbete. För närmare upplysningar om det arbetet hänvisas därför till Folksam Livs årsredovisning för 2018 i enlighet med ÅRFL 6 Kap. Folksam Liv har organisationsnummer 502006-1585 och har sitt säte i Stockholm. För en mer heltäckande beskrivning av arbetet med hållbarhet och aktiviteter under 2018, läs gärna mer i Folksams Års- och hållbarhetsrapport 2018 (<http://ir.folksam.se>).

Medarbetare

Inom Folksam tillämpas tillikaanställning vilket innebär att medarbetarna är anställda i flera företag inom gruppen. Folksam har cirka 4 000 medarbetare på flera orter i Sverige. Folksam har en gemensam HR-funktion som ger stöd i kompetensförsörjningen för samtliga företag inom Folksam. Folksam ska vara en attraktiv arbetsplats med kända och konkurrenskraftiga erbjudanden till nuvarande och framtida medarbetare. Rekryteringstakten är fortsatt hög och under 2018 externrekryterades 673 (540) personer. 2018 års medarbetarundersökning visade generellt goda resultat. Totalindex slutade på 76 (74) procent positiva svar i genomsnitt och 83 (81) procent svarade att de gärna eller mycket gärna vill arbeta kvar i Folksam framöver.

Folksam ska ha miljöer med processer, informationsstöd och teknik som stödjer effektivitet samt legala krav och som dessutom främjar god hälsa och motivation. Som ett led i detta införde Folksam under 2018 nytt arbetssätt och digitalt stöd för en sammanhållen och effektiv kompetensförsörjning, Folksam Talent management.

Under året har Folksam förstärkt stödet till chefer för att göra tydligare riskbedömningar av arbetsmiljörisker samt skapat tydligare rutiner och stöd för dokumentation av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Dessutom infördes att samtliga medarbetare ska ha mål och aktiviteter i sin individuella målplan som särskilt ska stödja minskade sjuktal och ökat välmående. Folksams sjuktal för helåret 2018 uppgick till 5,3 procent, vilket är i nivå med föregående års utfall på 5,4 procent (rullande 12 månader).

Kompetensutveckling

Under 2018 trädde lagen om försäkringsdistribution (IDD) i kraft. Lagen ställer bland annat krav på kunskap, kompetens och godandel hos försäkringsdistributörer. Folksam välkomnar regleringar som stärker konsumentskyddet. Folksam arbetar löpande med kompetensutveckling för att säkerställa regulatoriska kunskaps- och kompetenskrav. För att leva upp till det nya regelverket har Folksam fortsatt att utveckla de interna produktutbildningarna. Medarbetare och chefer som berörs av IDD har genomgått såväl externa certifieringar som interna utbildningar med kunskapstester för att säkerställa gällande krav. Dataskyddsförordningen (GDPR) trädde i kraft under 2018 och samtliga medarbetare har genomfört utbildning på relevant nivå utifrån yrkesroll och ansvarsområde.

För att ha försäkrings- och pensionssparandebranschens mest nöjda kunder behöver Folksam chefer och ledare som, genom ett strategiskt och coachande förhållningssätt, tar ansvar för kompetensförsörjning och rätt prestation. Folsams medarbetare ska bidra till en kultur där gemensamt ansvar tas för kontinuerlig utveckling, samarbete och lärande. Folksam arbetar löpande med kompetensutveckling för att säkerställa regulatoriska kunskaps- och kompetenskrav. Under 2018 har bland annat ledarutvecklingserbjudandet kompletterats med ett program för nya ledare i Folksam. Inom kollektivavtalad och individuell tjänstepension har ett antal utbildningar tagits fram och implementerats.

Löner, ersättningar och övriga villkor

Folksam är genom medlemskapet i arbetsgivarföreningen KFO bundet av kollektivavtal om löner och allmänna anställningsvillkor. Enligt Folsams lönepolitik ska lönerna vara individuella och differentierade, motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med kundernas förväntningar. Folksam har en restriktiv hållning till rörliga ersättningar eftersom de kan medföra ett överdrivet risktagande, därför utgår inga rörliga ersättningar utöver Folsams gemensamma belöningsprogram. Vad gäller jämställda löner inom Folksam låg skillnaden i medellön mellan kvinnliga och manliga medarbetare på 6 (8) procent för 2018. Vid en nedbrytning på likvärdiga arbeten låg löneskillnaden på endast 1 (1) procent.

Folksam har ett belöningsprogram för medarbetare som syftar till att synliggöra och sätta fokus på Folsams affärsstrategier och övergripande mål. Belöningsprogrammet omfattar samtliga medarbetare inom Folsams svenska verksamhet utom koncernledningen, vd och vice vd i dotterföretagen samt chefen för internrevision Folksam Sak respektive Folksam Liv. Utfall från belöningsprogrammet betalas inte ut som kontant ersättning utan avsätts i en pensionsförsäkring. Belöningsprogrammet kan falla ut med 0 kronor upp till maximalt 20 000 kronor per medarbetare, beroende på grad av måluppfyllelse.

Medelantal anställda samt löner och ersättningar, med särskild specifikation på ersättningar till ledande befattningshavare, redovisas i not 34.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Resultatutvecklingen påverkas i hög grad av börs- och valutakursers utveckling liksom av förändringar i det allmänna ränteläget. Dessa påverkas i sin tur av förändringar av makroekonomiska faktorer såsom tillväxt, inflation och arbetslöshet. Riskerna och de beslut som fattas för att hantera dessa påverkar företagets ekonomiska ställning och förmåga att nå dess mål. Genom aktiva, kontrollerade och affärsmässiga beslut med beaktande av risker skapas förutsättningar att erbjuda kunderna trygga försäkringslösningar. Därför är det viktigt att risker hanteras och kontrolleras på ett strukturerat sätt, både i ett kort och ett långt tidsperspektiv. En beskrivning av Folksam Fondförsäkrings samlade risker och hur de styrs samt hanteras återfinns i not 2.

Bolagsstyrning

God bolagsstyrning handlar om att säkerställa att företag sköts på ett hållbart, ansvarsfullt och så effektivt sätt som möjligt. En övergripande målsättning med företagets bolagsstyrning, förutom att den ska överensstämma med övergripande vision, mål om nöjda kunder och etiska principer, är att säkerställa en god avkastning för ägarerna.

Bolagsstyrningen av Folksam Fondförsäkring följer de regelverk som gäller inom moderföretaget och utgår från svensk lagstiftning, och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd. Folksam tillämpar också Svensk kod för bolagsstyrning. Utöver de externa styrande regelverken finns interna regelverk, klassificerade som övergripande, som fastställts av stämman, styrelse eller vd. Instruktioner och regelverk

som har fastställts i moderföretagets styrelse och som har bäring på Folksam Fondförsäkring tas därefter, efter anpassning till företagets verksamhet, i Folksam Fondförsäkrings styrelse. De interna regelverken ses över regelbundet och fastställs minst årligen, oavsett om de förändras eller inte.

Varje kvartal redovisas den ekonomiska ställningen i form av de kvartalsbokslut som upprättas, för styrelsen.

Framtida utveckling

Verksamheten

Folksam Fondförsäkring har de senaste åren haft en stark tillväxt. Ett företag som växer kräver mer och bättre kontroll på likviditet och administration. Arbeta med att utveckla rutiner, processer och rapportering har fortlöpt och kommer även fortsätta 2019. Företaget driver ett flertal olika projekt för att anpassa verksamheten till framtida administrativa krav, däribland ett långsiktigt projekt för att effektivisera processer och modernisera försäkringssystemen genom att hantera all fondförsäkring i samma IT-system. En viktig del i detta är projekten Konsoliderad fondhandel, fondhandelsplattform och migrering av bestånd till INCA systemet.

Företaget arbetar även med att analysera hur affärsmodellerna kommer att påverkas av bedömd framtida prispress på marknaden och eventuella förändringar i ersättningsmodellerna till följd av nya regelverk.

Under 2019 kommer Folksam Fondförsäkring att fortsätta fokusera på satsningen mot individuell tjänstepension, vilket är ett strategiskt viktigt område för företaget.

Under 2017 beslutade Folksam att se över och särskilt utvärdera verksamheten inom Folksam Fondförsäkring med avsikt att undersöka möjligheten att införliva verksamheten i Folksam Liv. Utvärderingen genomförs som ett steg i Folksams fortsatta engagemang för att effektivisera och konsolidera verksamheten. Arbetet med översynen har fortsatt under 2018 och kommer även pågå under 2019.

Kommande regelverksförändringar

Inom regelverksområdet pågår ett antal större förändringar vilka väsentligt kommer att prägla Folksam Fondförsäkrings verksamhet. Kommande regelverksförändringar kan komma att påverka företagets risker och riskhantering. Folksam Fondförsäkring bevakar löpande utvecklingen och analyserar eventuella konsekvenser av förändrade regelverk.

Sedan Solvens II trädde ikraft den 1 januari 2016 tillämpar företaget de övergångsbestämmelser som gäller fram till den 31 december 2019 för företag som endast eller till övervägande del bedriver tjänstepensionsverksamhet. Sverige har möjlighet att förlänga tidpunkten till den 31 december 2022 men har ännu inte fattat beslut i frågan. Därefter måste företaget välja vilket regelverk som det ska verka under. Under juli skickade Finansdepartementet ut en promemoria på remiss med de lagändringar som krävs för att implementera det andra tjänstepensionsdirektivet (IOP II) i svensk rätt och förslag till införandet av en ny lag, lag om tjänstepensionsföretag. Promemorians förslag innebär bland annat införande av en ny institutstyp, tjänstepensionsföretag. Beträffande kapitalkrav föreslås en förstärkt reglering i förhållande till direktivet genom införande av ett riskbaserat kapitalkrav. Förslaget innebär bland annat att konfidenstivån 98 procent ska beaktas vid beräkning av kapitalkravet för var och en av de risker som ingår i det riskkänsliga kapitalkravet. Försäkringsföretag föreslås kunna ombildas till tjänstepensionsföretag under en obegränsad tid. Under hösten har företaget yttrat sig beträffande förslaget till ny reglering för tjänstepensionsföretag. Tjänstepensionsdirektivet ska vara införlivat i svensk rätt den 13 januari 2019, men eftersom den nya regleringen är omfattande och innefattar flera komplexa frågor planeras lagrådsremissen till tidig vår 2019. Beslut om proposition planeras till senare under våren 2019. Regeringen har meddelat att de nya lagändringarna beräknas kunna träda i kraft tidigast vid halvårsskiftet 2019. Den nya tjänstepensionsregleringen kommer att få stor betydelse för hela tjänstepensionsbranschen. Företaget kommer att fortsätta att följa och analysera effekterna av den nya tjänstepensionsregleringen.

International Accounting Standards Board (IASB) har i maj 2017 publicerat standarden International Financial Reporting Standards (IFRS) 17 Insurance contracts som ska tillämpas från den 1 januari 2022. Standarden är ännu inte antagen i EU. IFRS 17 innebär stora förändringar i värdering, en förändrad presentation av resultaträkningens poster och en ny intäktsredovisning. I vilken utsträckning standarden blir tillämplig på onoterade försäkringsföretag i Sverige är oklart och Finansinspektionen utreder för närvarande hur implementationen ska ske i Sverige. Inom Folksam pågår ett projekt för att analysera effekterna av standarden.

IFRS 9 Finansiella instrument omfattar nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument, standarden ersätter IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. IFRS 9 trädde i kraft den 1 januari 2018 men Folksam Fondförsäkring kommer att använda möjligheten att samordna tillämpning med IFRS 17 Försäkringsavtal, det möjliggörs av ett tillägg till nuvarande tillämpad standard IFRS 4 Försäkringsavtal, som medger tillfälligt undantag från IFRS 9 för perioden 2018-2021. IASB har under hösten 2018 beslutat om en förlängd tillämpningsperiod för detta tillägg till den 1 januari 2022. Folksam Fondförsäkring fortsätter att tillämpa IAS 39 vilket innebär att under övergångsperioden får IFRS 9 ingen påverkan på resultat, balansräkningar och solvens, däremot påverkas upplysningar om kreditkvalitet och klassificeringar. Utredning pågår av vilken påverkan IFRS 17 bedöms komma att få med hänsyn till fondförsäkring.

Femårsöversikt

Resultat, Tkr	2018	2017	2016	2015	2014
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	22 176	20 456	13 814	17 873	12 099
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	-1 956 767	3 340 410	2 600 050	1 408 171	3 758 234
Försäkringersättningar (efter avgiven återförsäkring)	-35 037	-25 530	-22 576	-22 223	-19 859
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	81 836	44 881	109 792	12 702	51 630
Årets resultat	72 949	53 849	95 031	3 117	49 561
Ekonomisk ställning, Tkr					
Placeringstillgångar till verkligt värde	39 564 007	42 761 679	40 088 609	37 770 115	33 902 779
Försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	39 401 150	42 644 168	40 040 299	37 587 205	33 826 721
Konsolideringskapital	1 923 801	1 906 719	1 809 763	1 714 889	1 057 123
varav uppskjuten skatt	-465	402	195	352	-4 297
Solvens I					
Kapitalbas	-	-	-	1 682 737	1 023 320
Erforderlig solvensmarginal	-	-	-	119 299	97 116
Kapitalbas för gruppen ¹⁾	-	-	-	65 671 950	57 938 714
Solvenskapitalkrav för gruppen ¹⁾	-	-	-	7 328 723	7 044 156
Solvens II²⁾					
Kapitalbas	1 717 875	1 760 725	1 925 423	-	-
varav primärkapital	1 717 875	1 760 725	1 925 423	-	-
varav tilläggskapital	-	-	-	-	-
Minimikapitalkrav	287 233	377 756	325 358	-	-
Solvenskapitalkrav	1 148 930	1 511 024	1 301 433	-	-
Kapitalbas för gruppen ¹⁾	74 070 875	73 999 347	73 197 911	-	-
Solvenskapitalkrav för gruppen ¹⁾	22 648 715	23 383 584	21 712 345	-	-
Nyckeltal, procent³⁾					
Livförsäkringsrörelsen					
Förvaltningskostnadsprocent	1,2	1,3	1,2	1,5	1,3
Kapitalförvaltning					
Direktavkastning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalavkastning	-4,6	7,9	6,6	3,9	12,4

1) Solvensrelaterade beloppsuppgifter visas för Folksam ömsesidig livförsäkring vilket är den försäkringsgrupp som Folksam Fondförsäkring ingår i.

2) Folksam Fondförsäkring bedriver såväl tjänstepensionsverksamhet som verksamhet med övrig livförsäkring. Folksam Fondförsäkring tillämpar övergångsbestämmelser för tjänstepensionsverksamheten sedan den 1 januari 2016 och tillämpar därmed den äldre regleringen för denna verksamhet. De solvensrelaterade uppgifterna omfattar båda verksamheterna. Verksamhet med övrig livförsäkring beräknas enligt Solvens II och tjänstepensionsverksamhet beräknas enligt Solvens I. Solvensuppgifterna är således en kombination av båda regelverken.

3) Beräkning av nyckeltalen framgår i Definitioner och begrepp

Förslag till vinstdisposition

Balanserat resultat	1 771 316 892,92
<u>Årets resultat</u>	<u>72 949 041,11</u>
Totalt, kronor	1 844 265 934,03

Styrelsen och vd föreslår stämman att 1 844 265 934,03 kronor balanseras i ny räkning.

Resultaträkning

Tkr		2018	2017
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelsen			
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)			
Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)		25 566	24 804
Premier för avgiven återförsäkring		-3 390	-4 348
Summa	Not 3	22 176	20 456
Intäkter från investeringsavtal	Not 5	290 701	306 599
Kapitalavkastning, intäkter		46	38
Orealiserade vinster på placeringstillgångar			
Värdeökning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk			
Värdeökning på fondförsäkringstillgångar		-	3 340 372
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)	Not 4, 5	402 055	396 974
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)			
Utbetalda försäkringsersättningar	Not 6		
Före avgiven återförsäkring		-37 480	-28 782
Återförsäkrarens andel		2 128	2 699
Förändring i Avsättning för oreglerade skador			
Före avgiven återförsäkring		1 030	2 890
Återförsäkrarens andel		-715	-2 337
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)			
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk			
Fondförsäkringsåtagande		1 956 767	-3 340 372
Driftskostnader	Not 7	-492 991	-560 207
Orealiserade förluster på placeringstillgångar			
Värdeminskning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk			
Värdeminskning på fondförsäkringstillgångar		-1 956 767	-
Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)		-262	-791
Kapitalavkastning överförd till finansrörelsen		-104 851	-92 658
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		81 836	44 881
Icke-teknisk redovisning			
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		81 836	44 881
Kapitalavkastning, intäkter	Not 8	25 164	12 203
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	Not 9	534	319
Kapitalavkastning, kostnader	Not 10	-29 646	-18 155
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	Not 11	-3 192	-688
Kapitalavkastning överförd från livförsäkringsrörelsen		104 851	92 658
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		179 547	131 218
Resultat före skatt		179 547	131 218
Skatt på årets resultat	Not 13	-106 598	-77 369
Årets resultat		72 949	53 849

Rapport över totalresultatet

Tkr	2018	2017
Årets resultat	72 949	53 849
Övrigt totalresultat	-	-
Årets totalresultat	72 949	53 849

Resultatanalys

Resultatanalys	Tjänstepensionsförsäkring			Övrig livförsäkring	
		Fond-försäkring	Premie-befrielse-försäkring	Fond-försäkring	Premie-befrielse-försäkring
Tkr	Totalt				
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelsen					
Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)	25 565	15 507	1 706	7 892	460
Premier för avgiven återförsäkring	-3 389	-147	-1 458	-1 391	-393
Summa premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	22 176	15 360	248	6 501	67
Intäkter avseende investeringsavtal	290 701	53 898	-	236 803	-
Kapitalavkastning, intäkter	46	-	29	-	17
Övriga tekniska intäkter	402 055	86 511	-	315 544	-
Utbetalda försäkringsersättningar					
Före avgiven återförsäkring	-37 479	-33 967	-1 299	-1 510	-703
Återförsäkrares andel	2 128	11	1 030	593	494
Förändring i Avsättning för oreglerade skador					
Före avgiven återförsäkring	1 029	-	244	194	591
Återförsäkrares andel	-715	-	-209	-	-506
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar, Fondförsäkringsåtaganden	1 956 767	760 615	-	1 196 152	-
Driftskostnader	-492 991	-141 604	-557	-350 608	-222
Värdeminskning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk	-1 956 767	-760 615	-	-1 196 152	-
Övriga tekniska kostnader	-262	-	-	-262	-
Skattekostnadsavgifter	-104 852	-18 278	-	-86 574	-
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	81 836	-38 069	-514	120 681	-262
Avvecklingsresultat före avgiven återförsäkring	671	-	428	-	243
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)					
Fondförsäkringsåtaganden	39 339 282	18 523 654	-	20 815 628	-
Avsättning för oreglerade skador	61 868	17 362	5 435	37 188	1 884
Summa försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)	39 401 150	18 541 016	5 435	20 852 815	1 884
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar					
Avsättning för oreglerade skador	6 269	-	4 655	-	1 614

Balansräkning

Tillgångar

Tkr		2018-12-31	2017-12-31
Immateriella tillgångar			
Andra immateriella tillgångar	Not 14	12 900	19 200
Placeringstillgångar			
Andra finansiella placeringstillgångar			
Aktier och andelar	Not 15	96 608	47 213
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Not 16	149 030	140 123
Summa placeringstillgångar		245 638	187 336
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk			
Fondförsäkringstillgångar	Not 17	39 318 369	42 574 343
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar			
Oreglerade skador	Not 24	6 269	6 984
Fordringar			
Fordringar avseende direkt försäkring		3 451	4 792
Fordringar avseende återförsäkring		-	367
Övriga fordringar	Not 18	225 764	586 829
Summa		229 215	591 988
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar		-	3
Kassa och bank		1 259 034	713 424
Summa		1 259 034	713 427
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Förutbetalda anskaffningskostnader	Not 20	502 524	611 562
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Not 21	52 268	45 290
Summa		554 792	656 852
Summa tillgångar		41 626 217	44 750 130

Balansräkning

Eget kapital, avsättningar och skulder

Tkr		2018-12-31	2017-12-31
Eget kapital			
Aktiekapital	Not 22	40 000	40 000
Reservfond		40 000	40 000
Balanserad vinst		1 771 317	1 772 468
Årets resultat	Not 23	72 949	53 849
Summa		1 924 266	1 906 317
Försäkringsteknisk avsättning (före avgiven återförsäkring)			
Oreglerade skador	Not 24	61 868	51 611
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)			
Fondförsäkringsåtaganden	Not 25	39 339 282	42 592 657
Andra avsättningar			
Pensioner och liknande förpliktelser	Not 26	-	1 818
Aktuell skatteskuld		18 372	-
Uppskjuten skatteskuld		-	402
Övriga avsättningar	Not 27	49 792	50 000
Summa		68 164	52 220
Skulder			
Skulder avseende direktförsäkring		903	734
Skulder avseende återförsäkring		1 226	-
Övriga skulder	Not 28	207 748	114 802
Summa		209 877	115 536
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 29	22 760	31 789
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		41 626 217	44 750 130

Upplysning om ställda säkerheter och eventalförpliktelser, se not 31 och not 32.

Rapport över förändringar i eget kapital

Tkr	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital		Totalt eget kapital
	Aktiekapital	Reservfond	Balanserat resultat	Årets resultat	
Ingående balans 2017-01-01	40 000	40 000	1 634 537	95 031	1 809 568
Föregående års vinstdisposition	-	-	95 031	-95 031	-
Koncernbidrag	-	-	55 000	-	55 000
Skatteeffekt ovillkorat koncernbidrag	-	-	-12 100	-	-12 100
Årets resultat, tillika årets totalresultat	-	-	-	53 849	53 849
Utgående balans 2017-12-31	40 000	40 000	1 772 468	53 849	1 906 317
 Ingående balans 2018-01-01	 40 000	 40 000	 1 772 468	 53 849	 1 906 317
Föregående års vinstdisposition	-	-	53 849	-53 849	-
Utdelning	-	-	-55 000	-	-55 000
Årets resultat, tillika årets totalresultat	-	-	-	72 949	72 949
Utgående balans 2018-12-31	40 000	40 000	1 771 317	72 949	1 924 266

Kassaflödesanalys

Tkr	2018	2017
Den löpande verksamheten		
Resultat före skatt	179 547	131 218
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet ¹⁾	113 905	220 529
Betald skatt	-48 816	-66 310
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring i tillgångar och skulder	244 636	285 437
Förändring av placeringstillgångar ²⁾	-58 832	-135 538
Förändring av fondförsäkringstillgångar/fondförsäkringsåtaganden ³⁾	3 234	-1 613
Förändring av övriga rörelsefordringar	316 639	-238 910
Förändring av övriga rörelseskulder	94 933	-14 308
Kassaflöde från den löpande verksamheten	600 610	-104 932
Investeringsverksamheten		
Nettoinvestering i övriga placeringstillgångar ⁴⁾	-	75 000
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-	75 000
Utbetald utdelning till moderbolaget	-55 000	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-55 000	-
Årets kassaflöde	545 610	-29 932
Likvida medel vid årets början	713 424	743 356
Kursdifferens i likvida medel	-	-
Likvida medel vid årets slut⁵⁾	1 259 034	713 424
Årets kassaflöde	545 610	-29 932
Betalda och erhållna räntor och utdelningar		
Under perioden betald ränta	-7 785	-6 083
Under perioden erhållen ränta	474	293
Under perioden erhållen utdelning	-	14
Summa betalda och erhållna räntor och utdelningar	-7 311	-5 776
¹⁾Poster som inte ingår i kassaflödet		
Avskrivningar	6 300	6 300
Realiserad vinst (-)/förlust (+)	-2 128	694
Orealiserad vinst (-)/förlust (+)	2 658	370
Erhållet koncernbidrag	-	55 000
Förändring avsättningar	107 075	158 165
Summa poster som inte ingår i kassaflödet	113 905	220 529
²⁾Förändring av placeringstillgångar		
Netto förändring i placeringstillgångar	-58 832	-135 538
Summa förändring av placeringstillgångar	-58 832	-135 538
³⁾Förändring av fondförsäkringstillgångar/fondförsäkringsåtaganden		
Förändring i placeringstillgångar, fondförsäkring	3 255 974	-2 613 596
Förändring av försäkringstekniska avsättningar, fondförsäkring	-3 252 740	2 611 983
Summa förändring av fondförsäkringstillgångar/fondförsäkringsåtaganden	3 234	-1 613
⁴⁾Nettoinvestering i övriga placeringstillgångar		
Investering i övriga placeringstillgångar	-	75 000
Försäljning av övriga placeringstillgångar	-	-
Summa nettoinvestering i övriga placeringstillgångar	-	75 000
⁵⁾Delkomponenter som ingår i likvida medel		
Kassa och banktillgodohavanden	1 259 034	713 424
Summa delkomponenter som ingår i likvida medel	1 259 034	713 424

Noter

Not 1. Redovisningsprinciper

Innehållsförteckning

- 1 Allmän information
- 2 Grunder för upprättande av de finansiella rapporterna
 - 2.1 Överensstämmelse med normgivning och lag
 - 2.2 Förutsättningar vid upprättande av Folksam Fondförsäkrings finansiella rapporter
 - 2.3 Uppskattningar och bedömningar i de finansiella rapporterna
 - 2.4 Ändrade redovisningsprinciper
 - 2.5 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB för räkenskapsår 2019 eller senare
 - 2.6 Utländsk valuta
 - 2.7 Försäkringsavtal och investeringsavtal
- 3 Principer för poster i resultaträkningen
 - 3.1 Premieinkomst
 - 3.2 Intäkter från investeringsavtal
 - 3.3 Kapitalavkastning
 - 3.4 Utbetalda försäkringsersättningar
 - 3.5 Driftskostnader
 - 3.6 Skatter
- 4 Principer för poster i balansräkningen
 - 4.1 Immateriella tillgångar
 - 4.2 Finansiella tillgångar och skulder
 - 4.3 Förutbetalda anskaffningskostnader
 - 4.4 Försäkringstekniska avsättningar
 - 4.5 Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk
 - 4.6 Andra avsättningar
 - 4.7 Eventualförpliktelser
 - 4.8 Koncernbidrag

1 Allmän information

Årsredovisningen avges per den 31 december 2018 och avser räkenskapsåret 2018 för Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ) (Folksam Fondförsäkring) med organisationsnummer 516401-8607 med säte i Stockholm. Folksam Fondförsäkring ägs till 100 procent av Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv) med organisationsnummer 502006-1585 med säte i Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Bohusgatan 14, 106 60 Stockholm. Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen i Folksam Fondförsäkring den 14 mars 2019. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställande på stämman den 11 april 2019.

2 Grunder för upprättande av de finansiella rapporterna

2.1 Överensstämmelse med normgivning och lag

Folksam Fondförsäkrings årsredovisning har upprättats i enlighet med Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2015:12) och dess ändringsföreskrifter samt Rådet för finansiell rapportering (RFR) rekommendation RFR 2, Redovisning för juridiska personer. Folksam Fondförsäkring tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och FFFS 2015:12. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

2.2 Förutsättningar vid upprättande av Folksam Fondförsäkrings finansiella rapporter

Folksam Fondförsäkrings funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste tusental. Till följd av detta kan avrundningsdifferenser förekomma. Siffror inom parentes avser föregående år. Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde. De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna om inte annat framgår nedan eller enligt femårsöversikten i förvaltningsberättelsen.

2.3 Uppskattningar och bedömningar i de finansiella rapporterna

Vid upprättande av de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS görs uppskattningar och bedömningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. De områden som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse på de finansiella rapporterna anges nedan.

2.3.1 Uppskattningar

2.3.1.1 Försäkringstekniska avsättningar

Redovisningsprinciper för försäkringsavtal återfinns i avsnitt 2.7.1 i not 1 Redovisningsprinciper. Metoder och antaganden som ligger till grund för värderingen av försäkringstekniska avsättningar beskrivs i avsnitt 4.4 och 4.5 i not 1 Redovisningsprinciper. Känsligheten i de antaganden som ligger till grund för värderingen av avsättningarna beskrivs i not 2 Upplysningar om risker.

2.3.1.2 Finansiella instrument

Värdering av finansiella tillgångar och skulder återfinns i avsnitt 4.2 i not 1 Redovisningsprinciper. Fastställande av verkligt värde på finansiella instrument beskrivs i not 19 Finansiella tillgångar och skulder. Känslighetsanalyser för de olika risktyperna finns i not 2 Upplysningar om risker.

2.3.1.3 Pensioner och liknande förpliktelser

Redovisningsprinciperna för pensioner och liknande förpliktelser återfinns i avsnitt 4.6.1 i not 1 Redovisningsprinciper. Till grund för värdering av pensionsförpliktelser ligger aktuariella antaganden som beskrivs i not 26 Pensioner och liknande förpliktelser.

2.3.2 Bedömningar

2.3.2.1 Försäkrings- respektive investeringsavtal

Klassificering av avtal återfinns i avsnitt 2.7 i not 1 Redovisningsprinciper.

2.3.2.2 Finansiella instrument

Klassificering av finansiella tillgångar och skulder i olika kategorier återfinns i avsnitt 4.2 i not 1 Redovisningsprinciper. Information om redovisade värden per kategori av finansiella tillgångar och skulder finns i not 19 Finansiella tillgångar och skulder.

2.4 Ändrade redovisningsprinciper

2.4.1 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB för räkenskapsår 2018

2.4.1.1 Tillägg till IFRS 4 Försäkringskontrakt – tillfälligt undantag från IFRS 9 Finansiella instrument

Företaget använder möjligheten att samordna tillämpning av IFRS 17 Försäkringsavtal och IFRS 9 Finansiella instrument. IASB har under hösten 2018 föreslagit att denna möjlighet ska kunna användas till den 1 januari 2022. Därmed senareläggs tillämpning av IFRS 9 från den 1 januari 2018 till den 1 januari 2022. Företaget bedriver i huvudsak försäkringsverksamhet vilket innebär att företaget får tillämpa undantaget från IFRS 9. Som grund för uttalande att företagens verksamhet huvudsakligen är relaterat till försäkring har följande bedömning gjorts 31

december 2015: att andel försäkringsskulder inklusive fondförsäkring som avser försäkringsavtal och som omfattas av standarden IFRS 4, är signifikant jämfört med totala skulder och, att den procentuella andelen av redovisat värde, hänförbart till försäkring, är större än 90 procent. Inga förändringar av företagets huvudsakliga verksamhet har skett under efterföljande perioder. Avseende år 2018 till 2021 lämnas upplysningar i årsredovisningen som avser att efterlikna de grupperingar av finansiella tillgångar som görs i enlighet med IFRS 9, dock ändras inte redovisade värden utan endast värden för upplysningsändamål, se not 2 Upplysningar om risker samt not 19 Finansiella tillgångar och skulder - Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument.

2.4.1.2 IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder

Folksam Fondförsäkring tillämpar IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder från och med den 1 januari 2018. Standarden ersätter IAS 18 och övriga standarder avseende intäktsredovisning. IFRS 15 anvisar att intäktsredovisningen sker enligt en femstegsmodell som i korthet innebär att företaget ska redovisa intäkter i takt med att prestationsåtagandena i avtal fullgörs. Övergången har inte inneburit några effekter på företagets redovisningsprinciper, det har heller inte inneburit några effekter på företagets tillgångar, skulder eller eget kapital. Av den anledningen har Folksam Fondförsäkring inte upprättat någon brygga mellan tidigare redovisningsprinciper och IFRS 15. Folksam Fondförsäkring har kategoriserat intäkterna utifrån typ av tjänst. De olika tjänsterna är provisioner, administrationsavgift, flytt- och återköpsavgift samt övriga avgifter. För mer information om intäkter per tjänst se not 5 Intäkter från avtal med kunder.

2.4.1.3 Årliga förbättringar av befintliga IFRS

Företagsledningen i Folksam Fondförsäkring har bedömt att övriga ändringar i befintliga IFRS-standarder inte har haft någon väsentlig inverkan på Folksam Fondförsäkrings rapportering.

2.4.2 Övriga ändringar för räkenskapsår 2018

2.4.2.1 Förutbetalda anskaffningskostnader

Direkta och rörliga kostnader aktiveras om rätta förutsättningar föreligger för aktivering. Med direkta och rörliga kostnader avses förskotts- och engångsprovisioner som betalas till försäljningspersonal, förmedlare eller andra distributörer. Med anledning av att Folksam Fondförsäkring har ändrat provisionerna till interna och externa rådgivare samt förmedlare aktiveras inga kostnader från och med den 1 januari 2018. Ändringen betraktas framåtriktad vilket innebär att inga jämförelsetal har räknats om. Mer information om förutbetalda anskaffningskostnader, se avsnitt 4.3 i not 1 Redovisningsprinciper samt not 20 Förutbetalda anskaffningskostnader.

2.5 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB samt andra regelverk för räkenskapsår 2019 eller senare

Nedanstående nya eller ändrade standarder och tolkningsuttalanden träder ikraft för räkenskapsår som börjar efter den 1 januari 2019 eller senare och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nedan beskrivs förväntade effekter som tillämpningen förväntas få på finansiella rapporteringen.

2.5.1 IFRS 9 Finansiella instrument

IFRS 9 Finansiella instrument omfattar nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument, standarden, som är godkänd av EU, ersätter IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. Genom tillägg till IFRS 4 Försäkringsavtal har tillfälligt undantag medgetts från IFRS 9 för perioden 2018-2021. Under hösten 2018 har IASB beslutat förlänga möjligheten att tillämpa detta undantag till 1 januari 2022. Folksam avser att utnyttja denna möjlighet.

Vid klassificering i enlighet med IFRS 9 föreligger ett tydligare samband med företagets affärsmodeller för förvaltning av finansiella tillgångar. Affärsmodeller identifieras på porföljnivå, om t.ex. tillgångar innehas för att inkassera kontraktuella kassaflöden eller om andra affärsmodeller tillämpas som att tillgångarna förvaltas och utvärderas baserat på verkliga värden eller innehas för handel.

Därefter sker en gruppering på typ av tillgång: skuldinstrument (t.ex. obligationer, lånefordringar, bankkonton) och egetkapitalinstrument (t.ex. aktier) och derivat. Vid klassificering i olika värderingskategorier beaktas därefter affärsmodeller för typ av tillgång, t.ex. för skuldinstrument görs bedömning om syfte med innehav är om tillgångarna innehas för att inkassera kontraktuella kassaflöden i kombination med att avtalsvillkoren innebär att betalningar endast avser kapital och ränta, tillgången värderas då till upplupet anskaffningsvärde, om affärsmodellen innebär att tillgången även kan säljas värderas innehavet till verkligt värde via övrigt totalresultat. Om ingen av dessa affärsmodeller tillämpas värderas innehaven obligatoriskt till verkligt värde baserat på en affärsmodell som innebär att de förvaltas och utvärderas på verkliga värden

eller att de innehas för handel, denna värderingskategori kan avse både skuld-och egetkapitalinstrument. Oberoende av affärsmodell kan företaget vid första redovisningstillfället identifiera en finansiell tillgång till verkligt värde, det avser egetkapitalinstrument och kan även tillämpas för skuldinstrument i de fall syftet är att eliminera inkonsekvenser i värdering mellan tillgångar och skulder.

Vad gäller finansiella skulder överensstämmer merparten med de tidigare reglerna i IAS 39. Skulder redovisas till upplupet anskaffningsvärde eller till verkligt värde via resultaträkningen. Skulder som värderas till verkligt värde inkluderar innehav för handel. Finansiella skulder omfattar också sådana som vid första redovisningstillfället identifierats till verkligt värde via resultaträkningen, antingen för att värderingen leder till eliminering av inkonsekvenser i värdering av tillgångar och skulder eller för en grupp av finansiella skulder, eller tillgångar och skulder om de förvaltas och utvärderas baserat på verkliga värden, den sistnämnda värderingskategorin tillämpas på fondförsäkringsåtaganden.

Ny metod för nedskrivningar omfattar för Folksam primärt skuldinstrument som värderas till upplupet anskaffningsvärde. Metoden utgår från tre steg där respektive steg representerar typ av kreditförsämrad tillgång. Det första steget avser tillgångar för vilka kreditrisken inte har ökat väsentligt jämfört med första redovisningen, reservering redovisas för ett års förväntad förlust vid fallissemang. Det andra steget avser tillgångar för vilka det har skett en väsentlig ökning av kreditrisken utan att vara fallerade jämfört med första redovisningen. Det tredje steget omfattar fallerade tillgångar och för dessa utförs en individuell bedömning. För andra och tredje steget görs förväntad reservering med utgångspunkt för hela återstående löptiden.

Resultat, eget kapital och solvenskvot kan komma att påverkas med hänsyn till nya nedskrivningsregler och omklassificeringar. Ett arbete pågår för att utreda storlek på påverkan.

2.5.2 IFRS 16 Leases

IFRS 16 kommer att ersätta IAS 17 Leasingavtal. IFRS 16 ska tillämpas från och med den 1 januari 2019 och standarden har godkänts av EU. Förtida tillämpning är tillåten förutsatt att även IFRS 15 tillämpas från samma tidpunkt. För leasetagaren innebär IFRS 16 att begreppen finansiell respektive operationell leasing försvinner och ersätts av en modell där tillgångar och skulder för alla leasingavtal där antingen leasingperioden överstiger 12 månader eller den leasade tillgången inte är av mindre värde, ska redovisas i balansräkningen. För leasegivare bibehålls begreppen finansiell leasing och operationell leasing vilket innebär att redovisningen blir i princip oförändrad. Det är framför allt hyreskontrakt som ska redovisas som en leasingtillgång och leasingskuld. Dessa ska spegla nuvärdet av framtida leasingbetalningar. Det finns två alternativa sätt för övergången; full retroaktivitet och en "ackumulerad effekt-metod" där eget kapital justeras per den 1 januari 2019 med den ackumulerade effekten av initial tillämpning. Enligt RFR 2 kan företag välja i juridisk person att inte redovisa enligt IFRS 16.

2.5.3 IFRS 17 Insurance contracts

IASB har den 18 maj 2017 publicerat en ny standard som behandlar försäkringsavtal. IFRS 17 ska tillämpas vid redovisning av försäkringsavtal, återförsäkringsavtal och redovisning av investeringsavtal med återbäring. Syftet med standarden är att öka transparensen och jämförbarheten i redovisningen av försäkringskontrakt. Detta innebär att försäkringskontrakt globalt kommer att redovisas på samma sätt. IFRS 17 kommer att ersätta IFRS 4, som var en interimstandard med fokus på upplysningar. Värderingsmässigt utgick IFRS 4 från lokala regler för värdering av de försäkringstekniska avsättningarna. IFRS 17 träder i kraft 1 januari 2022 men är ännu inte antagen av EU.

För att räknas som ett försäkringsavtal ska den ekonomiska påverkan vara betydande. IASB har tydligare angivit i den nya standarden när ett avtal bör separeras i en försäkringsdel och en investeringsdel, som ska följa IAS 39. IFRS 17 innebär förändringar vad gäller värdering, en förändrad presentation av resultaträkningens poster och en ny intäktsredovisning. Det är oklart vilka delar av standarden som ska tillämpas för onoterade försäkringsföretag i Sverige. Finansinspektionen utreder för närvarande hur implementeringen av IFRS 17 ska ske både i juridisk person och i koncernredovisningen i Sverige. Under 2018 har Folksam deltagit på möten som Finansinspektionen bjöd in till för att föra en dialog med branschen. Inom Folksam pågår ett projekt för att analysera på djupet vad den nya standarden kan innebära. Utredning pågår av vilken påverkan IFRS 17 bedöms komma att få med hänsyn till fondförsäkring.

2.5.4 Övriga ändringar

Företagsledningens bedömning är att övriga nya och ändrade standarder och tolkningar inte kommer att få någon väsentlig påverkan på Folksam Fondförsäkrings finansiella rapportering den period de tillämpas för första gången.

2.6 Utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Vid värdering av tillgångar och skulder i utländsk valuta används balansdagens stängningskurser. Valutakursförändringar redovisas i resultaträkningen netto på raden Kapitalavkastning, intäkter respektive Kapitalavkastning, kostnader. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till historiska anskaffningsvärden omräknas till valutakurs vid transaktionstillfället. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till verkliga värden omräknas till den funktionella valutan till den kurs som råder vid tidpunkten för värdering till verkligt värde.

2.7 Försäkringsavtal och investeringsavtal

2.7.1 Försäkringsavtal

Folksam Fondförsäkring har genomfört en klassificering av alla avtal utifrån den försäkringsrisk de innehåller och därmed den ekonomiska påverkan som en försäkringshändelse har för företaget. För att räknas som ett försäkringsavtal ska den ekonomiska påverkan vara betydande. Är ekonomisk påverkan försumbar räknas avtalet som ett finansiellt instrument, så kallade investeringsavtal. Avtal som består av delar som kan värderas och redovisas separat delas upp i en försäkringsdel och en finansiell del. Enligt IFRS 4 tillåts fondförsäkringsavtal att redovisas genom en uppdelning på försäkringsriskdel och finansiell del om avtalet i grunden är ett försäkringsavtal. De senare ska redovisas som finansiella avtal enligt IAS 39, Finansiella instrument, redovisning och värdering och IAS 18, Intäkter. Det innebär att för de avtal som delats upp på en försäkringsdel och en finansiell del redovisas inbetalningar och utbetalningar från försäkringstagare som insättningar under fondförsäkringstillgångar respektive minskning av fondförsäkringsåtaganden i balansräkningen och därmed inkluderas inte i premieintäkter respektive försäkringsärsättningar i resultaträkningen. Premiebefrielseförsäkring och avgiven återförsäkring klassificeras som försäkringsavtal, eftersom de innehåller betydande försäkringsrisk.

2.7.2 Investeringsavtal

För fondförsäkring delas varje avtal upp i en försäkringsdel och en finansiell del. Uppdelning inom försäkringsavtalet ger en tydlig redovisning som visar hur stor del av inbetalningarna som går till verksamhet med risk respektive till sparandeverksamhet. Avtal med negativ risksumma delas upp och frigjord risksumma redovisas som premie för att kunna ge arvsvinst. För avtal med positiv risksumma gäller på motsvarande sätt att riskpremie erläggs för att risksumma ska kunna tillskjutas vid dödsfall. Anledningen till denna uppdelning är att det ger ökad transparens och att alla fondförsäkringar behandlas på samma sätt oavsett om de innehåller betydande eller försumbar försäkringsrisk.

3 Principer för poster i resultaträkningen

3.1 Premieinkomst

För dödsfalls- och sjukfallsrisker tas premier ut genom inlösen av fondvärde/försäkringskapital en gång per månad. För långlevnadsrisker tas premier ut genom att hela eller delar av fondvärdet/försäkringskapitalet tillfaller företaget vid försäkrads dödsfall.

3.2 Intäkter från investeringsavtal

De olika typer av avgifter som debiteras kunderna för förvaltning intäktsförs i takt med att företaget tillhandahåller förvaltningstjänster till innehavarna av avtalen. Tjänsterna tillhandahålls jämt fördelade under avtalens löptid. Avgifter som debiteras kunderna vid specifika tillfällen, exempelvis fondbyte, flytt till annan försäkringsgivare eller återköp, intäktsförs i samband med händelsen. Belastning för avkastningsskatt görs genom inlösen av fondvärde/försäkringskapital och redovisas som en övrig teknisk intäkt.

3.3 Kapitalavkastning

Kapitalavkastningen består av posterna Kapitalavkastning, intäkter, Kapitalavkastning, kostnader, Orealiserade vinster på placeringstillgångar samt Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Kapitalavkastning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagarna bär placeringsrisken samt avkastningen på placeringstillgångar i livförsäkringsrörelsen redovisas i det tekniska resultatet. Såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar på fondförsäkringstillgångar redovisas under värdeökning alternativt värdeminskning på fondförsäkringstillgångar. Kapitalavkastning på övriga placeringstillgångar redovisas i den icke-tekniska redovisningen.

3.3.1 Kapitalavkastning, intäkter

Kapitalavkastning, intäkter består av utdelning på aktier och andelar, räntointäkter, valutakursvinster (netto), återförda nedskrivningar och realisationsvinster (netto) per tillgångsslag. Den del av intäkterna som avser premiebefrielse redovisas i det tekniska resultat, övriga intäkter redovisas i det icke-tekniska resultatet.

3.3.2 Kapitalavkastning, kostnader

Kapitalavkastning, kostnader består av räntekostnader, valutakursförluster (netto), av- och nedskrivningar samt realisationsförluster (netto) per tillgångsslag.

3.3.3 Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar

Orealiserat resultat består av årets förändring av skillnaden mellan anskaffningsvärde och verkligt värde. Orealiserade vinster och förluster redovisas netto per tillgångsslag.

3.3.4 Realiserade och orealiserade värdeförändringar

För placeringstillgångar värderade till anskaffningsvärde utgör realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde. För placeringstillgångar som värderas till verkligt värde är realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga placeringstillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Vid försäljning av placeringstillgångar redovisas tidigare orealiserade värdeförändringar som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Årets värdeförändringar, såväl realiserade som orealiserade redovisas över resultaträkningen i den period de uppstår.

3.4 Utbetalda försäkringsersättningar

För premiebefrielse vid sjukdom betalas försäkringsersättning ut genom att Folksam Fondförsäkring i försäkringstagarens ställe gör inbetalningar till det avtal som premiebefrielsebeloppet avses täcka. För dödsfallsförsäkring betalas försäkringsersättning ut genom att företaget vid behov skjuter till kapital till det värde som enligt avtalet ska gälla strax efter dödsfall. För livsfallsförsäkring har företaget månadsvis tillskjutit ett belopp som motsvarar den risk kunden har stått.

3.5 Driftskostnader

Med driftskostnader avses verksamhetsrelaterade kostnader, exempelvis kostnader för anställd eller inhyrd personal, lokaler, IT-kostnader, planerliga avskrivningar på materiella och immateriella tillgångar. Driftskostnaderna delas in i följande funktioner; anskaffning, administration och skadereglering. Anskaffnings- och administrationskostnader redovisas i posten Driftskostnader. Skaderegleringskostnader redovisas i posten Utbetalda försäkringsersättningar. Kostnaderna redovisas i resultaträkningen när de uppstår, med undantag för kostnader som företaget har haft för att anskaffa nya försäkringsavtal. Dessa aktiveras i balansräkningen som förutbetalda anskaffningskostnader.

3.6 Skatter

3.6.1 Inkomstskatt

Med inkomstskatter avses aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i årets resultat utom då underliggande transaktion redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital.

3.6.1.1 Aktuell skatt

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

3.6.1.2 Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur underliggande tillgångar eller skulder förväntas bli realiserad eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas i den

mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas. I juridisk person redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld.

3.6.2 Avkastningsskatt

Livförsäkringsföretag betalar avkastningsskatt enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel. Avkastningsskatt är inte en skatt på försäkringsföretagets resultat, utan värdet på de nettotillgångar som förvaltas för försäkringstagarnas räkning belastas med avkastningsskatt som beräknas och betalas varje år. Avkastningsskatten redovisas som aktuell skattekostnad medan avgiftsuttaget redovisas under posten Övriga tekniska intäkter. Beräkning av underlag för avkastningsskatt, avseende pensionsförsäkring, utgår från ett kapitalunderlag, vilket utgörs av samtliga tillgångar vid ingången av beskattningsåret efter avdrag för finansiella skulder vid samma tidpunkt. Kapitalunderlag multipliceras med den genomsnittliga statslåneräntan under kalenderåret närmast före ingången av beskattningsåret, dock minst 0,5 procent. Skattesatsen som tillämpas på skatteunderlaget är 15 procent. För kapitalförsäkringar multipliceras kapitalunderlag med statslåneräntan per den 30 november för kalenderåret närmast före ingången av beskattningsåret. För kapitalförsäkringar gäller att den antagna statslåneräntan ökas med 0,75 procentenheter, dock till minst 1,25 procent. Kapitalunderlaget för kapitalförsäkringar uppdateras med periodens premier. Skattesatsen som tillämpas på skatteunderlaget är 30 procent.

4 Principer för poster i balansräkningen

4.1 Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar är identifierbara ickemonetära tillgångar utan fysisk form. De immateriella tillgångar som är upptagna i Folksam Fondförsäkring består av förvärvade immateriella tillgångar som bedömts medföra framtida ekonomiska fördelar. Tillgångarna redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerad avskrivning och eventuella nedskrivningar. Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över den immateriella tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Nyttjandeperioderna omprövas årligen. Avskrivningsbara immateriella tillgångar skrivs av från det datum då de är tillgängliga för användning. Den beräknade nyttjandeperioden uppgår till tio år. Värdet på tillgångarna ska vid varje bokslutstillfälle prövas för att se om det finns nedskrivningsbehov.

4.1.1 Nedskrivning av immateriella tillgångar

De redovisade värdena för tillgångarna prövas vid varje balansdag. Om indikation på nedskrivningsbehov finns, beräknas tillgångens återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde minus försäljningskostnader och nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med den specifika tillgången. En nedskrivning redovisas när en tillgångs eller kassagenererande enhets (grupp av enheters) redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. En nedskrivning reverseras om det både finns indikation på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet. En reversering görs endast i den utsträckning som tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som skulle ha redovisats, med avdrag för avskrivning där så är aktuellt, om ingen nedskrivning gjorts. En nedskrivning belastar resultaträkningen.

4.2 Finansiella tillgångar och skulder

Ett finansiellt instrument är varje form av avtal som ger upphov till en finansiell tillgång i ett företag och en finansiell skuld i ett annat företag. Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan kundfordringar, aktier och andra egetkapitalinstrument, räntebärande värdepapper samt övriga finansiella placeringstillgångar. Bland skulder återfinns leverantörsskulder samt utgivna skuldinstrument. Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde består av finansiella tillgångar klassificerade som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen samt finansiella skulder i fondförsäkringar.

4.2.1 Klassificering, värdering och redovisning

Finansiella instrument redovisas initialt till anskaffningsvärde motsvarande instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader. Med anskaffningsvärde avses upplupet anskaffningsvärde, det vill säga det med hjälp av den effektiva anskaffningsräntan diskonterade nuvärdet av de framtida betalningarna. Det gäller för samtliga finansiella instrument förutom de som tillhör kategorin finansiell tillgång som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, vilka redovisas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Ett finansiellt instrument klassificeras vid första redovisningen utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades. Klassificeringen avgör hur det finansiella instrumentet

värderas efter första redovisningstillfället såsom beskrivs nedan. Värdeökningar respektive värdeminskningar redovisas som nettoresultat av finansiella transaktioner.

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då företaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången. En finansiell tillgång tas bort från rapport över finansiell ställning när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller företaget förlorar kontrollen över den. Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från rapport över finansiell ställning när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld. En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i rapport över finansiell ställning endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

4.2.2 Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper: finansiella tillgångar som innehåses för handel och andra finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori (enligt den så kallade Fair Value Option). Finansiella instrument i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen. I undergruppen finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori ingår aktier och andelar, obligationer och andra räntebärande värdepapper, placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk. Folksam Fondförsäkring har som princip att hänföra samtliga placeringstillgångar som är finansiella instrument till kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen därför att företaget löpande utvärderar kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden.

4.2.2.1 Lån och andra fordringar

Lån och andra fordringar är finansiella tillgångar som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. Till denna kategori hänförs lån med säkerhet i fast egendom, övriga lån, lån lämnade till koncern- och intresseföretag, övriga fordringar samt upplupna ränteintäkter. Dessa tillgångar värderas till nominellt belopp plus upplupen ränta. Kundfordran redovisas till det belopp som beräknas inflyta, det vill säga efter avdrag för osäkra fordringar.

4.2.3 Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper, finansiella skulder som innehåses för handel och finansiella skulder som vid första redovisningstillfället identifierats som tillhörig till denna kategori. Förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen. Folksam Fondförsäkring har som princip att hänföra samtliga fondförsäkringsåtaganden till värderingskategorin finansiella skulder värderade till verkligt värde över resultaträkningen därför att detta eliminerar den mismatch i redovisningen som annars skulle uppstå till följd av att de kopplade tillgångarna värderas till verkligt värde.

4.2.3.1 Andra finansiella skulder

Upplåning samt övriga finansiella skulder, till exempel leverantörsskulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

4.2.4 Nedskrivningar av finansiella instrument

Vid varje rapporttillfälle utvärderar Folksam Fondförsäkring om det finns objektiva belägg som tyder på att en finansiell tillgång eller grupp av tillgångar är i behov av nedskrivning till följd av att en eller flera händelser (förlusthändelser) inträffat efter det att tillgången redovisats för första gången och att dessa förlusthändelser har en inverkan på de uppskattade framtida kassaflödena från tillgången eller gruppen med tillgångar. Om det finns objektiva bevis som tyder på att ett nedskrivningsbehov kan finnas så betraktas dessa tillgångar som osäkra.

Objektiva bevis utgörs av observerbara förhållanden som inträffat och som har en negativ inverkan på möjligheten att återvinna anskaffningsvärdet. Objektiva belägg för att en eller flera händelser inträffat som påverkar uppskattade framtida kassaflöden är exempelvis följande; betydande finansiella svårigheter hos emittenten eller gäldenären, att långgivaren beviljat låntagaren en eftergift som en följd av dennes finansiella svårigheter och som annars inte hade övervägts, ett avtalsbrott, såsom uteblivna eller försenade betalningar av räntor eller kapitalbelopp, att det är sannolikt att låntagaren kommer att gå i konkurs eller genomgå annan finansiell rekonstruktion samt negativ värdeutveckling på pantsatta tillgångar.

Det redovisade värdet efter nedskrivningar på tillgångar tillhörande kategorin kundfordringar vilka redovisas till upplupet anskaffningsvärde beräknas som nuvärdet av framtida kassaflöden diskonterade med den effektiva ränta som gällde då tillgången redovisades första gången. Tillgångar med en kort löptid diskonteras inte. En nedskrivning belastar resultaträkningen. En nedskrivning återförs om det både finns bevis på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av det nedskrivna beloppet. Nedskrivningar av tillgångar inom kategorin kundfordringar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde återförs om en senare ökning av återvinningsvärdet objektivt kan hänföras till en händelse som inträffat efter det att nedskrivningen gjordes.

4.3 Förutbetalda anskaffningskostnader

Kostnader som uppstår som en direkt följd av tecknandet av nya avtal periodiseras. Dessa består till största delen av rörliga anskaffningskostnader som betalas till försäljningspersonal, förmedlare eller andra distributörer. Periodiseringen sker enligt samma mönster som redovisning av intäkter, d v s i takt med att tjänsterna tillhandahålls. Hänsyn tas också till annulleringar. Förutbetalda kostnader testas för nedskrivningsbehov vid varje bokslut för att säkerställa att avtalens förväntade framtida ekonomiska förmåner överstiger det redovisade värdet.

4.4 Försäkringstekniska avsättningar

De försäkringstekniska avsättningarna utgörs av Oreglerade skador. Se även not 24, Oreglerade skador.

4.4.1 Oreglerade skador

Avsättningar för oreglerade skador utgörs av uppskattade slutliga kostnader för att tillgodose alla krav som beror på händelser som har inträffat före räkenskapsårets utgång med avdrag för belopp som redan utbetalats med anledning av ersättningskrav. Periodens förändring i oreglerade skador redovisas i resultaträkningen.

4.5 Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagare bär risk

Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk består av Fondförsäkringsåtaganden. Se även not 25, Fondförsäkringsåtaganden.

4.5.1 Fondförsäkringsåtaganden

Fondförsäkringsåtagande är försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risken. Skulder avseende den finansiella delen i fondförsäkring redovisas under denna post. Skulderna värderas till fondandelarnas verkliga värde enligt aktuell köpkurs per balansdagen. Värdeförändringar inklusive utdelning redovisas över resultaträkningen. Om de förväntade framtida intäkterna är lägre än de förväntade kostnaderna ska en avsättning göras för differensen.

4.6 Andra avsättningar

En avsättning är en skuld som är oviss vad gäller förfallotidpunkt och/eller belopp. En avsättning redovisas i balansräkningen när det uppstår en förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Där effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med skulden. En förpliktelse kan vara formell och informell. En avsättning redovisas enligt IAS 37. Om dessa villkor inte är uppfyllda redovisas ingen avsättning i balansräkningen, istället uppstår en eventalförpliktelse om kriterierna är uppfyllda för en eventalförpliktelse. Avsättningar omprövas vid varje bokslutstillfälle.

4.6.1 Pensioner och liknande förpliktelser

Pensionsförpliktelserna i Folksam Fondförsäkring omfattar avgiftsbestämda och förmånsbestämda pensionsplaner reglerade genom kollektivavtal, samt individuella pensionsutfästelser. De förmånsbestämda pensionsplanerna är tryggade genom avsättningar till Konsumentkooperationens pensionsstiftelse eller genom försäkring.

4.6.1.1 Avgiftsbestämda pensionsplaner

Som avgiftsbestämda pensionsplaner klassificeras de planer där Folksam Fondförsäkrings förpliktelse är begränsad till de avgifter företaget åtagit sig att betala. I sådant fall beror storleken på den anställdes pension på de avgifter som företaget betalar till planen eller till ett

försäkringsföretag och den kapitalavkastning som avgifterna ger. Följaktligen är det den anställda som bär den aktuariella risken (att ersättningen blir lägre än förväntat) och investeringsrisken (att de investerade tillgångarna kommer att vara otillräckliga för att ge de förväntade ersättningarna). Företagets förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i resultaträkningen i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt företaget under en period.

4.6.1.2 Förmånsbestämda pensionsplaner

I juridisk person tillämpas andra principer för redovisning av förmånsbestämda pensionsplaner än de som anges i IAS 19. Folksam Fondförsäkring följer Tryggandelagens bestämmelser och Finansinspektionens föreskrifter eftersom detta är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. De väsentligaste skillnaderna jämfört med reglerna i IAS 19 är hur diskonteringsräntan fastställs, att beräkningen av den förmånsbestämda förpliktelsen sker utifrån nuvarande lönenivå utan antagande om framtida löneökningar, och att alla aktuariella vinster och förluster redovisas i resultaträkningen då de uppstår.

4.6.1.3 Pensionering i egen regi

Folksam Fondförsäkring har utöver de kollektivavtalade pensioner som tryggats i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse utfäst till anställda födda 1955 och tidigare att ersätta 65 procent av lönen för de medarbetare som väljer att gå i pension från 62 års ålder. Förändring i pensionsförpliktelserna redovisas över resultaträkningen i posten Driftskostnader.

4.7 Eventualförpliktelser

Under eventualförpliktelser redovisas förpliktelser som härrör från inträffade händelser som inte uppfyller krav på att redovisas som skuld eller avsättning. Detta då det inte är troligt att en kostnad kommer att uppstå och/eller att förpliktelsen inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

4.8 Koncernbidrag

Erhållna och lämnade koncernbidrag redovisas i Eget kapital. Skattekonsekvenser som kan uppstå i samband med koncernbidrag redovisas med utgångspunkt från den underliggande transaktionen, det innebär att skatt hänförliga till erhållna och lämnade koncernbidrag redovisas i eget kapital.

Not 2. Upplýsningar om risker

Denna not beskriver Folksam Fondförsäkrings riskhantering och lämnar kvantitativa och kvalitativa upplýsningar om försäkringsrisker, finansiella risker och verksamhetsrisker.

Företagets riskhanteringssystem

Folksam Fondförsäkrings riskhanteringssystem syftar till att skapa struktur och stöd för verksamheten i arbetet med att hantera risker. Riskhanteringssystemet omfattar strategier, processer, rutiner och metoder för hur risker ska identifieras, värderas/mätas, hanteras, övervakas, följas upp och rapporteras samt hur uppgifter och ansvar för detta är fördelat. Riskhanteringssystemet är formaliserat genom styrande regelverk i form av policyer, riktlinjer och instruktioner.

Riskfilosofi i sammandrag

Riskfilosofin anger Folksam Fondförsäkrings övergripande inställning till risk och risktagande. Företagets riskfilosofi är att risk ska tas medvetet och att risktagandet ska styras som en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Företaget ska ta risker som förväntas addera sådant värde till kundnyttan att det motiverar tillskottet till det totala risktagandet. Risker som inte bedöms addera något värde ska begränsas i den utsträckning som är ekonomiskt försvarbart. Företaget ska enbart ta risk inom områden där det finns ett stort kunnande och kapacitet att hantera risk.

Risktagandet styrs genom den formaliserade struktur som ges av företagets riskhanteringssystem. För att riskhanteringssystemet ska fungera och skapa nytta i den dagliga verksamheten arbetar Folksam Fondförsäkring kontinuerligt med att följa upp och stärka företagets riskkultur. Riskkulturen är resultatet av medarbetarnas värderingar, attityder och beteenden samt förståelse för riskernas natur och företagets principer för riskhantering.

Riskapitramverket

Företagets riskapitramverk är ett stöd för verksamheten vid styrning av företagets riskexponering och beslutas årligen av styrelsen. Riskapitramverket består av komponenterna riskapit, risktolerans, risk- och kapitalmått, eskaleringsrutiner och möjliga åtgärder. Riskapitramverket binder samman företagets processer för mål- och strategiformulering, riskhantering och verksamhetsstyrning. Resultatet av företagets strategi- och affärsplaneringsprocess, samt företagets egen risk- och solvensbedömning, ska stämmas av med gällande riskapitramverk och utgör även underlag för riskapitramverkets utformning.

Den kvalitativa riskapiten uttrycks genom att användandet av en skala från "söka" till "undvika". Risker som söks är risker som förväntas bidra positivt till företagets måluppfyllnad och där osäkerheten avseende möjligheten till måluppfyllnad är acceptabel och hanterbar. Risker som undviks är risker som företaget inte är villigt att exponera sig för då de positiva konsekvenserna inte förväntas överväga de negativa, eller osäkerheten är större än vad företaget är villigt eller kapabelt att hantera. Risktoleransen uttrycker vilken nivå på dessa risker som styrelsen är villig att ta. Risktoleransen anges i form av en gräns med tillhörande eskaleringsrutiner och möjliga åtgärder som, i händelse av att toleransgränsen överträds, kan genomföras i syfte att återföra riskexponeringen inom risktoleransen.

Riskbaserad verksamhetsstyrning

Folksam Fondförsäkrings riskhanteringssystem baseras på principen om riskbaserad verksamhetsstyrning. Detta innebär att förändringar i företagets riskexponering, som kan uppstå till följd av beslut på olika nivåer, styrs genom att riskerna på ett strukturerat och transparent sätt identifieras, analyseras och hanteras. Detta görs samordnat med övriga analyser som genomförs i verksamheten. Särskilt väsentliga områden som omfattas av riskbaserad verksamhetsstyrning är företagets strategi- och affärsplanering, förvaltning av kapital, produkt- och erbjudandehantering samt hantering av andra väsentliga verksamhetsförändringar.

Den samlade effekten som Folksam Fondförsäkrings övergripande strategier och affärsplaner har på riskexponering och kapitalbehov analyseras och stäms av mot riskapiten genom en egen risk- och solvensbedömning. Styrelsen ges information om huruvida de långsiktiga mål och strategier samt affärsplaner och aktiviteter som föreslås, är förenliga med företagets riskapit och kapitalbehov både på kort och lång sikt. Styrelsen beslutar årligen den egna risk- och solvensbedömningen.

Riskhanteringsprocessen

Företagets riskhanteringsprocess är integrerad i verksamhetsprocesserna och består av de olika steg som beskrivs nedan.

Risker på både kort och lång sikt identifieras med hjälp av olika metoder beroende på kategorier av risk. Syftet med riskidentifieringen är att öka insikten om vilka händelser som kan uppstå och deras konsekvenser. Identifierade risker, inklusive deras orsaker och konsekvenser, dokumenteras och kategoriseras. Därefter görs en bedömning av de identifierade riskernas sannolikhet och konsekvens. Värdering av konsekvenser görs avseende kundpåverkan, påverkan på varumärke och ekonomisk påverkan. För risker som bedöms samverka eller enskilt ha stor påverkan på flera områden inom verksamheten tillämpas scenarioanalyser.

Företagets riskapit är vägledande för beslut om hantering och risktagandet begränsas av företagets risktolerans. Metod för hantering av enskilda risker eller kategorier av risker beror på riskens art, omfattning och komplexitet. Beslut tas om riskerna ska accepteras, reduceras, ökas eller elimineras. Verksamheten genomför beslutade åtgärder samt följer upp att åtgärderna får avsedd effekt. Riskfunktionen övervakar och stödjer första linjen och följer upp och utvärderar riskhanterande åtgärder. De risker som identifieras rapporteras kontinuerligt vidare i organisationen till berörda parter, inklusive riskfunktionen. Rapporterings- och eskaleringsrutiner är anpassade efter organisationsstrukturen och vad som är mest lämpligt för respektive riskkategori.

Minst två gånger per år sammanställer riskfunktionen en riskrapport där en samlad bild av riskläget återges till vd och styrelse. Riskrapporten innehåller såväl kvantitativ som kvalitativ information om företagets risker samt övergripande status på riskhanterande åtgärder. Därutöver rapporterar riskfunktionen omgående till vd och/eller styrelse om det finns allvariga brister avseende riskhantering eller om händelser inträffat som kan leda till en materiell förändring av företagets riskexponering.

Risk- och kontrollorganisation

Styrelsen i Folksam Fondförsäkring har det yttersta ansvaret för att verksamheten bedrivs med god riskhantering. Ansvaret för riskhantering inom företaget följer i övrigt principen om de tre ansvarslinjerna.

Första ansvarslinjen

Den första ansvarslinjen utgörs av verksamheten där riskerna tas, vilket även innebär ansvar för att riskerna hanteras. Inom första ansvarslinjen är affärsområdeschefer och chefer för centrala enheter ansvariga för att identifiera, analysera, värdera, hantera och dokumentera risker inom sina ansvarsområden. Detta innefattar även eventuell utlagd verksamhet. I chefsansvaret ingår att säkerställa god intern kontroll genom att se till att de processer och rutiner som används möjliggör ett medvetet risktagande. Detta sker genom implementerade effektiva kontroller och övervakning av processer. Chefer på alla nivåer ansvarar för att den verksamhet de leder bedrivs enligt fastställda principer för riskhantering.

Alla medarbetare i företaget har, inom ramen för sina arbetsuppgifter, eget ansvar för att identifiera, hantera och rapportera risker. Medarbetarna ska även rapportera incidenter såväl som väsentliga brister, limitöverträdelser och andra avvikelser till närmaste chef och/eller till funktionerna i andra ansvarslinjen i enlighet med vid var tid gällande rutiner. Första ansvarslinjen ska ge andra och tredje ansvarslinjen tillgång till den information dessa behöver för att kunna genomföra kontroller och analyser av företagets riskexponering.

Andra ansvarslinjen

Den andra ansvarslinjen utgörs av aktuarie-, risk- och compliancefunktionerna. Dessa funktioner är underställda vd och stödjer vd och styrelse i deras arbete med att fullgöra sitt ansvar för riskhantering, intern kontroll och regelefterlevnad i företaget. Inom andra ansvarslinjen har riskfunktionen ansvar för att utveckla och förvalta riskhanteringssystemet i enlighet med de krav och principer som anges i företagsstyrningspolicyn och övriga styrande regelverk för riskhantering. Riskfunktionen ska stödja, övervaka och vid behov utmana första ansvarslinjens identifiering, analys, värdering och hantering av risker. När det gäller risker i försäkringsrörelsen ansvarar aktuariefunktionen för motsvarande aktiviteter. Riskfunktionen och aktuariefunktionen ska även tillhandahålla metod- och dokumentationsstöd och stödja första ansvarslinjen vid tillämpningen av dessa. Ansvar, uppgifter och rapporteringsrutiner för andra ansvarslinjens funktioner har fastställts i styrande regelverk. För att säkerställa ett aktivt informationsutbyte mellan ansvarslinjerna och öka kvalitén i beslutsunderlag och rapportering till vd och styrelse finns en riskkommitté, där risk- och kapitalfrågor bereds och diskuteras. I riskkommittén är första och andra ansvarslinjen representerade.

Tredje ansvarslinjen

Den tredje ansvarslinjen utgörs av internrevisionen som arbetar på styrelsens uppdrag. Internrevisionen granskar och utvärderar riskhanteringssystemet, samt första och andra ansvarslinjens arbete med intern styrning och kontroll inklusive riskhantering. Ansvar och uppgifter för internrevisionen fastställs av styrelsen i styrande regelverk.

Styrelsens ansvar

Styrelsen är ytterst ansvarig för riskhanteringen. Ansvaret innebär bland annat att säkerställa att riskhanteringssystemet är ändamålsenligt och proportionerligt i förhållande till verksamhetens komplexitet och riskexponering. Styrelsen ansvarar även för uppföljning av att företagets riskhanteringssystem fungerar i enlighet med styrelsens avsikter. Styrelsen beslutar om företagets riskkapit och risktolerans och säkerställer att riskkapiten och principerna för riskhantering ligger i linje med företagets långsiktiga mål, strategier och affärsplaner. Styrelsen ska även säkerställa att den får tillgång till information om och har förståelse för de materiella risker som företaget är eller kan bli exponerat för. Slutligen ska styrelsen säkerställa att information från riskhanteringssystemet beaktats vid styrelsebeslut.

Vd:s ansvar

Vd ska leda företaget i enlighet med de regelverk styrelsen fastställt. Vd ska därutöver fastställa de styrande regelverk som behövs för att tydliggöra ansvar och genomförande av riskhantering.

Väsentliga risker i Folksam Fondförsäkring

Folksam Fondförsäkring definierar risk som osäkerhet om framtida händelser och deras effekter på företagets möjligheter att nå sina mål. Händelser kopplade till försäkringsavtalen eller finansiella händelser som kan påverka företagets möjligheter att nå sina mål kallas försäkringsrisker respektive finansiella risker. Risker kan även uppstå till följd av omvärldshändelser, internt beslutsfattande eller icke ändamålsenliga interna processer, system och bemanning, dessa risker ryms inom kategorin verksamhetsrisker. I kommande avsnitt beskrivs Folksam Fondförsäkrings försäkringsrisker, finansiella risker samt verksamhetsrisker.

Hantering av försäkringsrisk

Folksam Fondförsäkring ska vara ett ansvarstagande och pålitligt företag med god kontroll av försäkringsriskerna. Hantering och värdering av risker i försäkringsverksamheten är grundläggande för alla försäkringsföretag. En sund prissättning bidrar till Folksam Fondförsäkrings långsiktiga lönsamhet.

Folksam Fondförsäkring erbjuder sparandeförsäkring i form av fondförsäkring och riskförsäkring i form av premiebefrielseförsäkring. Verktyg för riskhantering kan skilja sig åt mellan olika typer av risker.

Folksam Fondförsäkring är exponerat för olika försäkringsrisker, vilka hänger samman med försäkrade händelser och produkternas utformning. Konsekvenser av dessa risker beaktas när försäkringsvillkor utformas, premier och avgifter fastställs och försäkringstekniska avsättningar beräknas. Riskerna i avsättningarna är dock begränsade på grund av att försäkringstagarna står den finansiella risken. Riskerna hanteras även genom fastställda teckningslimiter, produkt- och teckningsregler.

Den övergripande styrningen av försäkringsriskerna fastställs i de försäkringstekniska riktlinjerna och det försäkringstekniska beräkningsunderlaget. De försäkringstekniska riktlinjerna innehåller bland annat principer för hur premier bestäms och försäkringstekniska avsättningar beräknas. Riktlinjerna är också styrande för uppföljningen av gjorda antaganden. Riktlinjerna beslutas av styrelsen. I det försäkringstekniska beräkningsunderlaget, som beslutas av vd, anges vilka antaganden och beräkningsmetoder som ska gälla för att riktlinjerna ska uppfyllas. Aktuarietjänsten föreslår förändringar av försäkringstekniska riktlinjer, medan chefsaktuarien föreslår förändringar av försäkringstekniskt beräkningsunderlag.

Dödlighetsrisk

Med dödlighetsrisk avses risken för att Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av en förändrad dödlighet bland de försäkrade. Det förekommer en viss risk både för ökad och minskad dödlighet. Konsekvensen av felaktiga antaganden blir förluster då premien inte täcker försäkringens skadekostnader.

Riskerna hanteras genom att dödligheten i bestånden följs upp och genom att dödlighetsantaganden uppdateras. Dödlighetsrisk hanteras även genom hälsokrav i samband med tecknande av försäkring. För individuellt tecknad försäkring sker en individuell riskbedömning. I samband med skadereglering av dödsfall sker också riskbedömning, främst av så kallade oriktiga uppgifter eller av om den försäkrade uppfyller kraven i villkoren för att omfattas av försäkringen.

Risk för ökad dödlighet hanteras vidare genom återförsäkring i Folksam Liv.

Sjuklighetsrisk

Med sjuklighetsrisk avses risken för att Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar av de försäkrades sjuktilstånd.

Risken hanteras genom att sjukligheten i bestånden följs upp och genom att sjuklighetsantaganden uppdateras. Sjuklighetsrisk hanteras även genom hälsokrav i samband med tecknande av försäkring. För individuellt tecknad försäkring sker en individuell riskbedömning. I samband

med skadereglering av sjukfall sker också riskbedömning, främst av så kallade oriktiga uppgifter eller av om den försäkrade uppfyller kraven i villkoren för att omfattas av försäkringen.

Risk för ökad sjuklighet hanteras vidare genom återförsäkring i Folksam Liv av premiebefrielseförsäkring.

Driftskostnadsrisk

Med driftskostnadsrisk avses risken för att Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas av förändringar av drift-, anskaffnings- och skadebehandlingskostnader. Underskattade driftskostnader kan medföra förluster på grund av att intäkterna inte täcker driftskostnaderna och att otillräckliga avsättningar beräknas.

Förutsättningar för hantering av driftskostnadsrisken skapas genom uppföljning och utveckling av förbättrade metoder för att fördela driftskostnader.

Optionsrisk

Försäkringsprodukterna kan innehålla optioner att avsluta försäkringen på grund av flytt eller återköp samt att avsluta premie-betalningen. En del av optionsrisken är annullationsrisk, med annullationsrisk avses risken för att Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av att premieinbetalningar upphör och/eller att försäkringskapital flyttas eller återköps. Försäkringstagaren har även en option att ändra till exempel utbetalningstidpunkt eller utbetalningstidens längd. I optionsrisk ingår, förutom annullationsrisk, även risken att Folksam Fondförsäkring inte når sina mål på grund av att dessa optioner utnyttjas i högre grad än förväntat. Hänsyn tas till optionsrisken vid lönsamhetsberäkningar och värdering av försäkringsavtal.

Företaget följer regelbundet utvecklingen av utnyttjande av optioner. Risken hanteras genom aktiva kundkontakter och produktutveckling. Vid flytt av försäkring till annat företag eller vid återköp av försäkring tas en avgift ut.

Katastrof- och koncentrationsrisk

Med katastrofrisk avses risken för att Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av naturkatastrofer, epidemier eller katastrofer orsakade av mänskliga aktiviteter.

Koncentrationsrisk avser risken för att Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av otillräcklig diversifiering av försäkringsrisker. Koncentrationsrisk kan uppstå om riskexponeringen inom Folksam Fondförsäkring är koncentrerad till ett fåtal försäkrade, ett enskilt avtalsområde eller viss geografisk plats. Risken hanteras genom ett aktivt arbete för att åstadkomma stora blandade bestånd inom individuell livförsäkring.

Övrigt

Utöver ovan nämnda försäkringsrisker kan förändringar i lagar och externa regelverk samt inflationsökning också få betydelse för Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål. Dessa hanteras bland annat genom omvärldsbevakning och justerad prissättning.

Mätning och exponering av försäkringsrisk

För att mäta hur exponerat företaget är mot försäkringsrisker görs stresstester och framåtblickande analyser. Stresstesterna mäts enligt legala krav samt enligt egen bedömning (internt kapitalkrav).

Driftskostnadsrisk och optionsrisk är de risker som bedöms vara de största försäkringsriskerna i företaget. Samtliga åtaganden är exponerade mot driftskostnadsrisk och en övervägande del även mot optionsrisk. Dessa risker påverkar dock enbart avsättningarnas storlek om framtida förväntade kostnader för gällande försäkringar överstiger motsvarande framtida förväntade intäkter för dessa försäkringar.

Företaget har även åtaganden som är exponerade mot långlevnadsrisk och risk för förhöjd dödlighet. Riskerna är dock mycket begränsade då avtalen är sådana att dödlighetsantagandena kan ändras under försäkringstiden.

Mätning av försäkringsrisker sker även genom uppföljning. Bland annat sker uppföljning av det så kallade riskresultatet och driftskostnadsresultatet. Uppföljning sker också av använda antaganden.

De försäkringstekniska avsättningarna för premiebefrielseförsäkring påverkas av ändrade antaganden och känsligheten i dessa visas under rubriken Känslighetsanalys.

Under rubriken Koncentrationer av försäkringsrisk visas fördelningen i beståndet av avtal med risk för förhöjd dödlighet.

Känslighetsanalys

Antaganden om grad av arbetsoförmåga samt sannolikheten att sjukfall upphör har stor påverkan på avsättningarna för premiebefrielseförsäkring. Känsligheten i avsättningarna för en förändring av dessa antaganden illustreras genom att anta att arbetsförmågan för sjuk minskas med 10 procent respektive sannolikheten att sjukfall upphör minskas med 10 procent.

Se nedanstående tabell.

Känslighetsanalyser för försäkringsrisk

2018-12-31	Tjänstepension			Övrig liv		
	Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital	Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital
Tkr						
Försäkringstekniska avsättningar	5 435	-	-	1 884	-	-
Sjuklighet - arbetsförmåga	5 534	-99	-77	1 915	-31	-24
Sjuklighet - avveckling	5 640	-205	-160	1 889	-6	-4

2017-12-31	Tjänstepension			Övrig liv		
	Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital	Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital
Tkr						
Försäkringstekniska avsättningar	5 679	-	-	2 474	-	-
Sjuklighet - arbetsförmåga	5 750	-71	-55	2 507	-33	-26
Sjuklighet - avveckling	5 748	-69	-54	2 490	-16	-12

Koncentrationer av försäkringsrisk

Koncentration av försäkringsrisk uppstår om riskexponeringen är koncentrerad till ett fåtal försäkrade, ett enskilt avtalsområde eller viss geografisk plats. En andel av Folksam Fondförsäkrings åtaganden avser åtaganden med risk för förhöjd dödlighet. Dessa risker är dock mycket begränsade då avtalen är sådana att dödlighetsantagandena kan ändras under försäkringstiden.

Dödsfallsriskerna är geografiskt spridda i Sverige och de är också spridda på ett stort antal olika försäkringar. Detta framgår av nedanstående tabell, som visar antal försäkringsavtal och försäkrat belopp vid dödsfall i olika beloppsintervall.

2018	Totalt			Varav tjänstepension			Varav övrig livförsäkring		
Försäkrat belopp som betalas ut i händelse av dödsfall, Tkr	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp, brutto	Totalt försäkrat belopp, netto	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp, brutto	Totalt försäkrat belopp, netto	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp, brutto	Totalt försäkrat belopp, netto
Mindre än 20 prisbasbelopp	182 605	346 165	34 617	14 103	51 641	5 164	168 502	294 524	29 452
20-30 prisbasbelopp	16	17 853	1 785	7	8 065	807	9	9 788	979
30-45 prisbasbelopp	5	8 591	859	4	7 164	716	1	1 427	143
45-60 prisbasbelopp	1	2 208	221	1	2 208	221	-	-	-
Summa	182 627	374 817	37 482	14 115	69 078	6 908	168 512	305 739	30 574

2017	Totalt			Varav tjänstepension			Varav övrig livförsäkring		
Försäkrat belopp som betalas ut i händelse av dödsfall, Tkr	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp, brutto	Totalt försäkrat belopp, netto	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp, brutto	Totalt försäkrat belopp, netto	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp, brutto	Totalt försäkrat belopp, netto
Mindre än 20 prisbasbelopp	194 152	370 435	37 044	14 906	53 658	5 366	179 246	316 777	31 678
20-30 prisbasbelopp	21	22 682	2 268	9	10 185	1 019	12	12 496	1 250
30-45 prisbasbelopp	5	8 506	851	4	7 089	709	1	1 417	142
45-60 prisbasbelopp	1	2 232	223	1	2 232	223	-	-	-
Summa	194 179	403 855	40 386	14 920	73 164	7 316	179 259	330 691	33 069

Rapportering av försäkringsrisk

Som ett led i Folksam Fondförsäkrings interna uppföljning och riskhantering informeras styrelsen löpande om utvecklingen av försäkringsriskerna.

I riskrapporten, riskfunktionens rapport om risker till vd och styrelse, ges en samlad bild av riskläget, inklusive försäkringsrisker. Riskrapporten innehåller såväl kvantitativ som kvalitativ uppföljning av risker. I aktuarierapporten rapporterar aktuariefunktionen till styrelsen om förändrade metoder och modeller för hantering av bland annat försäkringsrisk i samband med beräkning av försäkringstekniska avsättningar, liksom förändringar av parametrar. Extern rapportering sker i form av den aktuariella resultatanalysen, i den kompletterande rapporteringen till FI, vilken innehåller en analys av årets legala riskresultat och driftresultat. I Folksam Fondförsäkrings egna risk- och solvensbedömning beskrivs de risker som företaget är, eller kommer att bli, exponerad för under den treåriga affärsplaneringsperioden 2019-2021.

Folksam Fondförsäkring bedriver såväl tjänstepensionsverksamhet som verksamhet med övrig livförsäkring. Företaget tillämpar övergångsbestämmelser för tjänstepensionsverksamheten från och med 1 januari 2016, och tillämpar därmed den äldre regleringen för denna verksamhet. Detta innebär bland annat att Folksam Fondförsäkring, såväl externt som internt, rapporterar kapitalkrav beräknade i enlighet med Solvens I och Finansinspektionens trafikljus för tjänstepensionsverksamheten respektive kapitalkrav beräknade i enlighet med standardformeln i Solvens II för övrig livförsäkringsverksamhet. Dessutom rapporteras ett internt kapitalkrav enligt egen bedömning.

Finansiella risker

Finansiell risk definieras som risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av finansiella händelser. Exempel på händelser kan vara marknadshändelser såsom aktiekursfall eller förändring av marknadsräntor.

För att underlätta fondadministrationen för försäkringstagarnas räkning håller företaget ett handelslager med fondandelar för vilka företaget bär den finansiella risken. Utöver dessa tillgångar har företaget placeringstillgångar och dessa ska sammantaget hållas inom de ramar som placeringspolicyn och riktlinjer anger. Dessutom tillkommer restriktioner för företagets placeringstillgångar som en följd av skuldtäckningskrav för tjänstepensionsverksamheten. Även kapitalkrav i trafikljuset (för tjänstepensionsverksamhet) och kapitalkrav i Solvens II (för övrig livverksamhet) utgör begränsningar i tillgångsallokeringen av företagets placeringstillgångar.

Företaget är indirekt exponerat för marknadsrisk då intäkterna är beroende av storleken på kundernas förvaltade kapital. Värdet på kundernas fondinnehav påverkas av de marknadsrisker som fonderna är exponerade mot. Företaget säkrar inte risker hänförliga till förändringar i värdet på kundernas investeringar eller de risker som uppkommer på grund av valutakursförändringar i dessa.

Styrelsen har det yttersta ansvaret för förvaltningen av företagets tillgångar och anger ramar och limiter för exponeringar samt riktlinjer för verksamheten. Vd ansvarar för att förvaltningen av företagets tillgångar sker inom de ramar och anvisningar som styrelsen givit samt för översynen av placeringsriktlinjerna.

Företagets tillgångar är fördelade i följande tillgångsportföljer:

- Placeringstillgångar för vilka försäkringstagare/försäkrade står den finansiella risken.
- Handelslager, egna placeringstillgångar för att underlätta fondadministrationen.
- Företagets egna placeringstillgångar utöver handelslaget.

Uppföljning och riskkontroll avseende finansiella risker är organiserad genom att:

- Placeringarna stäms löpande av mot de begränsningar som ges av placeringsriktlinjerna.
- Handelslagrets storlek och fördelning stäms löpande av mot de nivåer som är fastställda av vd.
- Riskfunktionen ansvarar för en självständig uppföljning av de finansiella riskerna och rapporterar omgående eventuella överträdelser till styrelsen och vd samt löpande utvecklingen av de finansiella riskerna.

Hantering av finansiella risker

Merparten av tillgångarna finns i tillgångsportföljen där försäkringstagarna står den finansiella risken. För övriga tillgångsportföljer anger placeringsriktlinjerna godkända tillgångsslag, instrument och motparter.

Marknadsrisker

Med marknadsrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i marknadspriser. Marknadsrisken är en betydande risk för Folksam Fondförsäkring och delas i sin tur in i aktiekursrisk, ränterisk samt valutarisk. Dessa risker mäts dels m h a SCR beräkningar (övrig livförsäkringsverksamhet) och dels m h a trafikljusberäkningar (tjänstepensionsverksamhet). Dessutom mäts marknadsrisken m h a ett internt kapitalkrav (ICR). I tabellerna nedan redovisas känslighetsanalyser för respektive risktyp.

Känslighetsanalys av aktiekursrisk

Med aktiekursrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i aktiekurser. I tabellen nedan redovisas en känslighetsanalys av effekten på resultat före skatt och eget kapital vid en nedgång med 10 procent i marknadsvärdet på företagets aktieinnehav.

	2018		2017	
Känslighetsanalys aktiekursrisk, Tkr	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
Investeringsfonder aktier	183 102	-18 310	64 496	-6 450
Nettopåverkan på resultat före skatt		-18 310		-6 450
Nettopåverkan på eget kapital		-14 392		-5 031

Känslighetsanalys av ränterisk

Folksam Fondförsäkring mäter räntekänslighet för tillgångar och skulder där försäkringstagarna inte bär marknadsrisken.

Räntekänslighet mäts som förändringar av tillgångarnas och avsättningarnas storlek vid en parallellförskjutning med + 1 procentenhet av den nominella marknadsräntan.

	2018		2017	
Känslighetsanalys ränterisk, Tkr	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
Riskparametrar				
Investeringsfonder räntebärande	989 685	-3 624	816 462	-3 694
Minskning av redovisat värde på försäkringstekniska avsättningar	-	-	7 695	381
Nettopåverkan resultat före skatt		-3 624		-3 314
Nettopåverkan eget kapital		-2 827		-2 882

Ränterisk kassaflödesrisk

I tabellen nedan framgår hur en ökning eller sänkning av marknadsräntan på 0,5 % påverkar ränteintäkter respektive räntekostnader för tillgångar och skulder med räntebindningstid på upp till ett år.

Ränterisk kassaflödesrisk, Tkr	2018	2017
Ökning av marknadsräntan		
Ränteintäkter för andra räntebärande finansiella instrument	6 295	3 567
Summa	6 295	3 567
	2018	2017
Minskning av marknadsräntan		
Ränteintäkter för andra räntebärande finansiella instrument	-6 295	-3 567
Summa	-6 295	-3 567

Valutarisk

Med valutarisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i valutakurser. I de fall tillgångar eller skulder är exponerade mot andra valutor än svenska kronor uppstår valutarisk.

Valutaexponering får endast förekomma mot de valutor där exponering kan uppstå genom placeringar i aktier. Valutaexponeringen begränsas genom fastställda limiter och styrs främst genom effektiv fondhandel. Företagets försäkringsåtaganden är enbart denominerade i svenska kronor.

Kreditrisk

Med kredit-, motparts- och emittentrisk avses risker för att motparter eller emittenter inte fullgör sina finansiella förpliktelser och att eventuella säkerheter inte täcker fordran. Företaget har som policy att i huvudsak endast tillåta placeringar i värdepapper med hög kreditvärdighet och för en förteckning över godkända emittenter och motparter. Kredit- och motpartsriskerna i denna del av verksamheten bedöms därför vara små. Kreditrisk uppstår i placeringsverksamheten, men även inom återförsäkring.

Mätning av kreditrisk

Den kreditriskexponering (efter avdrag för förlustreserver, kvittning och efter värde av säkerheter) som företaget har i olika klasser av finansiella tillgångar framgår av tabellen nedan (maximal kreditexponering). Kredit- och motpartsriskerna bedöms vara små.

	2018			2017		
Maximal kreditriskexponering, Tkr	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto
Tillgångsklass						
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar ¹⁾	6 269	-	6 269	6 984	-	6 984
Fordringar ²⁾	228 750	-	228 750	589 197	-	589 197
Kassa och bank	1 259 034	-	1 259 034	713 424	-	713 424
Summa i balansräkningen	1 494 053	-	1 494 053	1 309 605	-	1 309 605

¹⁾ Avser oreglerade skador.

²⁾ Fordringar avseende direkt försäkring, återförsäkring och övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdesskatt.

Noter

Kreditkvalitet exkl. återförsäkring, Tkr 2018

Låg-hög kreditrisk ¹⁾	<u>Låg kreditrisk</u>					<u>Normal rating</u>		<u>Hög kreditrisk</u>		Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar ³⁾	Brutto före kvittning och förlustreserv eringar
	AAA	AA	A	BBB	Utan rating	BB	Utan rating	B-CCC	Utan rating		
Tillgångsklass											
Fordringar ²⁾	-	-	-	-	216 788	-	8 511	-	-	-	225 299
Kassa och bank	-	-	-	-	1 259 034	-	-	-	-	-	1 259 034
Summa i balansräkningen	-	-	-	-	1 475 822	-	8 511	-	-	-	1 484 333
<i>Varav tillgångar med avtalsenliga kassaflöden i balansräkningen ¹⁾</i>	-	-	-	-	<i>1 377 139</i>	-	<i>8 511</i>	-	-	-	<i>1 385 650</i>
<i>Verkligt värde för tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som inte har låg kreditrisk ²⁾</i>	-	-	-	-	-	-	<i>8 511</i>	-	-	-	<i>8 511</i>

¹⁾ Under år 2018-2020 tillämpas ett tillfälligt undantag från den nya redovisningsstandarden IFRS 9 Finansiella instrument, upplysningar lämnas för att möjliggöra jämförelse med företag som tillämpar IFRS 9. Upplysningar avser att efterlikna de grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket. Upplysningar om kreditkvalitet förtydligas genom att företaget delar in kvaliteten i grupper för låg, normal och vad företaget anser vara hög kreditrisk. Vidare lämnas separat information för Finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t.ex. övriga fordringar och banktillgodohavanden för t.ex. leverantörsbetalningar. För upplysningar om avtalsenliga kassaflöden per slag av tillgång se not Finansiella tillgångar och skulder/Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument, där lämnas även information för jämförelseåret 2017. Upplysningar om låg, normal och hög kreditrisk för föregående år 2017 lämnas inte eftersom bedömning av kreditkvalitet för tillgångar som saknar externa kreditvärderingar inte blir relevant att upprätta i efterhand.

²⁾ Fordringar avser övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdeskatt.

³⁾ Upplysning om förfallna, nedskrivna och omförhandlade fordringar lämnas för finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Kreditrisk i fordringar på återförsäkrare

Försäkringsföretagets återförsäkringspolicy för extern återförsäkring innebär att avtal endast ingås med återförsäkrare med kreditbetyg A eller högre. De externa återförsäkrarnas kreditvärdighet ses över regelbundet för att säkerställa att det beslutade återförsäkringsskyddet upprätthålls. Per balansdagen finns inga fordringar på externa återförsäkrare.

Finansiell koncentrationsrisk

Med finansiell koncentrationsrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av otillräcklig diversifiering av tillgångar, motparter eller emittenter.

Företagets egna placeringstillgångar, handelslager och banktillgodohavanden kan ge upphov till en finansiell koncentrationsrisk. De egna placeringstillgångarna består per årsskiftet av två räntefonder. Dessa räntefonder placerar i penningmarknadsinstrument och obligationer med kort löptid utfärdade i svenska kronor av svenska staten, bostadsinstitut, svenska banker och företag. Placeringarna sker så att en god riskspridning uppnås. I företagets handelslager finns normalt ett mindre antal fondandelar men under kortare perioder kan större poster förekomma vilket kan medföra viss koncentrationsrisk. Sammantaget bedöms dock koncentrationsrisken vara låg.

Mätning av finansiella koncentrationsrisker

Den finansiella koncentrationsrisken mäts och följs upp för stora koncentrationer av riskexponeringar.

Väsentliga koncentrationer av kreditexponering, Tkr	2018	2017
Swedbank	1 199 665	713 424
Nordea	59 369	-

Likviditetsrisker

Företaget definierar likviditetsrisk som risken att företaget inte kan infria sina betalningsförpliktelser eller att finansiella transaktioner inte kan genomföras alternativt endast genomföras till avsevärd merkostnad, förlust eller oönskad riskexponering.

Företaget hanterar risken att inte kunna infria betalningar med hjälp av buffertar som står i proportion mot prognoser av likviditetsbehov. Företaget hanterar risken för att inte kunna genomföra finansiella transaktioner genom att tillgångarna placeras i fondandelar i de fonder som de försäkrade/försäkringstagarna erbjuds eller fonder med god likviditet som kan avyttras utan föregående avisering. Företagets likviditetsrisk anses vara av ringa betydelse i den totala riskbilden.

Återstående löptider					
2018, Tkr	På anmodan	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)	39 339 282	-	-	-	-
Skulder	-	192 992	-	-	-
Summa	39 339 282	192 992	-	-	-

Återstående löptider					
2017, Tkr	På anmodan	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)	42 592 657	-	-	-	-
Övriga skulder	-	98 260	-	-	-
Summa	42 592 657	98 260	-	-	-

Verksamhetsrisker

Med verksamhetsrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av händelser i verksamhetens omvärld, interna miljö eller till följd av strategiska, affärsrelaterade eller operativa beslut. Verksamhetsrisk delas in i följande underkategorier:

Affärsrisk

Affärsrisk, som avser risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av strategiska eller affärsrelaterade beslut eller händelser utanför företagets direkta kontroll. Affärsrisker kan till exempel uppstå till följd av innovationer och marknadsförändringar, regelverksförändringar, makroekonomiska och politiska händelser eller vid strategiska eller affärsrelaterade beslut. Affärsriskerna påverkas av företagets förmåga att hantera förändringar. Affärsrisk delas in i omvärldsrisk (händelser utanför företagets direkta kontroll) och beslutsrisk (att strategiska eller affärsrelaterade beslut baseras på otillräckliga underlag eller analyser).

Operativ risk

Med operativ risk avses risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av händelser i den löpande verksamhetens genomförande, som uppstår till följd av processer, system eller människor.

Hantering av verksamhetsrisker

En grundläggande princip inom företaget är att risk ska tas medvetet och riskhanteringen är därför en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Riskhanteringen i företaget sker systematiskt både i verksamhetsprocesserna (löpande verksamheten) som i affärsplanering och inför väsentliga förändringar. Vid riskidentifiering av verksamhetsrisker är utgångspunkten verksamhetens mål, en aktuell omvärldsanalys och nulägesbedömning, informationsklassning samt eventuella incidenter.

Omvärldsanalysen ska innefatta bevakning av nya riskområden. Riskhanteringsprocessen för verksamhetsrisk följer i allt väsentligt den process som beskrivs under rubrik "Riskhanteringsprocessen". Rapportering av verksamhetsrisker sker två gånger per år till vd och styrelse i den riskrapport som sammanställs av riskfunktionen. Därutöver rapporterar riskfunktionen sina analyser och bedömningar till koncernledningen som en del av företagets affärsplaneringsprocess.

Kontinuitetsplanering

Om händelser inträffar trots att riskreducerande åtgärder har vidtagits begränsas konsekvensen av dessa händelser med hjälp av kontinuitetsplaner och krisberedskap. Kris- och kontinuitetsplaner är upprättade inom företaget och övas i syfte att kunna hantera en eventuell krissituation och begränsa effekterna av negativa händelser. Styrelsens övergripande mål och krav när det gäller kontinuitetshantering tydliggörs i interna regelverk.

Incidenthantering

Incidenter rapporteras av alla medarbetare och åtgärder för dessa dokumenteras och följs upp. Rapporterade incidenter kategoriseras och värderas. Information om incidenter används vid identifiering och analys av verksamhetsriskerna.

Kapitalhantering

I kapitalhanteringspolicyn fastställer styrelsen de övergripande principerna för kapitalhantering och likviditetshantering i Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ). Policyn utgör styrelsens verktyg för styrning av företaget med avseende på härledning och hantering av målintervall, kapitalbas och likviditetsriskhantering.

Policyn säkerställer att företaget är ändamålsenligt kapitaliserat för att vid varje tidpunkt klara den dagliga driften, samt täcka risker och åtaganden i verksamheten. Detta möjliggörs genom regelbunden utvärdering av målintervall samt analys av solvenssituation i företaget. Kapitalhanteringsprocessen ska vara samordnad med affärsplanering, egen risk- och solvensbedömning samt riskhanteringssystem för företaget. Kapitalhanteringen ska vara ändamålsenlig för styrning och målluppfyllnad, samt uppfylla alla gällande regelverkskrav. Kapitalhanteringen ska vara i enlighet med egen risk- och solvensbedömning och gällande affärsplaner för företaget.

Mål för kapitalisering

Företaget har definierat ett kapitalmål kompletterat med ett målintervall uttryckt som solvenskvot för blandade företag, dvs. kapitalbasen dividerad med summan av erforderlig solvensmarginal för tjänstepensionsverksamheten och SCR för övrig livverksamhet. Kapitalmålet definieras som en långsiktig målbild kring vilken solvenskvoten för blandade företag tillåts fluktuerat beroende av exempelvis svängningar på de finansiella marknaderna och variationer i försäkringsrörelsens resultat. Kapitalbufferten ska täcka behov av eventuell ytterligare marknadsbuffert samt kapitalbehov, identifierade i den egna risk och

solvensbedömningen, kända i närtid. Om försäkringsföretaget har en faktisk kapitalnivå som överstiger den övre kapitalmål-nivån ska kapital återgå till Folksam Liv i form av utdelning.

Kapitalbas

I företagets kapitalbas ska ingå aktiekapital, överkursfond, uppskjutna skattefordringar (netto), och den avstämningsreserv som tillkommer genom att värdering av posterna i Solvens II-balansräkningen respektive den finansiella rapporteringen skiljer sig åt.

Aktuell kapitalsituation

Företaget har under 2018 genomfört en egen risk- och solvensbedömning för den treåriga affärsplaneringsperioden 2019 till 2021. Det övergripande syftet med den egna risk- och solvensbedömningen är att utifrån företagets strategier, affärsplaner och exponeringar bedöma företagets solvensbehov samt säkerställa att företaget klarar att möta riskerna och det regulatoriska kapitalkravet.

Den egna risk- och solvensbedömningen visar att Folksam Fondförsäkring har en stabil finansiell situation och är tillräckligt kapitaliserat för att genomföra sin affärsplan. Vid utveckling enligt beslutad affärsplan klarar företaget alla tolerans- och varningsnivåer kopplade till solvenskvot och kapitalkrav under hela affärsplaneringsperioden.

För kvantitativa upplysningar se avsnitt femårsöversikt.

Not 3. Premieinkomst

Tkr	2018	2017
Premiebefrielsepremie	2 166	2 534
Riskpremie	2 280	2 436
Frigjord risksumma	21 120	19 834
Premier för avgiven återförsäkring	-3 390	-4 348
Summa premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	22 176	20 456

Not 4. Övriga tekniska intäkter

Tkr	2018	2017
Avkastningsskatt	104 851	92 658
Fondrabatt från fondförvaltare	295 818	299 959
Övrigt	1 386	4 357
Summa övriga tekniska intäkter	402 055	396 974

Not 5. Intäkter från avtal med kunder

Folksam Fondförsäkring tillämpar IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder från och med den 1 januari 2018. Noten nedan visar till största delen intäkter från avtal inom Folksam Fondförsäkrings fondförsäkringsverksamhet. Det innebär att avtal med en kund i detta sammanhang inte avser leasingavtal, försäkringsavtal eller avtal kopplat till finansiella instrument.

Folksam Fondförsäkring har kategoriserat intäkterna utifrån typ av tjänst. De olika tjänsterna är provisioner, administrationsavgift, flytt- och återköpsavgift samt övriga avgifter.

Se avsnitt 3.2 Intäkter från Investeringsavtal i not 1- redovisningsprinciper hur dessa intäkter redovisas.

Provisioner

För köp av fondandelar erhåller Folksam Fondförsäkring fondrabatt från respektive fondbolag, vilken beräknas i procent av respektive fonds nettoförvaltningsavgift och baseras på det totala värdet av innehavet i fonderna. Med nettoförvaltningsavgift avses aktuell förvaltningsavgift och viss administrativ avgift minskat med avgifter till förvaringsinstitut, revisorer och tillsynsavgifter. Förvaltningsavgiften kan variera från fond till fond. Fondrabatten regleras månadsvis eller kvartalsvis, efter utgången av aktuell period.

Administrationsavgift

I fondförsäkringsverksamheten uppkommer kostnader för bland annat administration, försäljning och kapitalförvaltning. Kostnaderna täcks av avgifter som tas ut genom avdrag på premier eller genom inlösen av fondandelar. Avgiftsuttag på inbetald premie sker proportionellt mot premiefördelningen till fonderna vid varje premieinbetalning. Administrationsavgift som belastar fondvärdet månadsvis genom inlösen av fondandelar, kan bestå av ett fast belopp och/eller en viss procent av fondvärdet.

Flytt- och återköpsavgift

Flyttavgifter tas ut i samband med utflytt från Folksam Fondförsäkring och dras vid utflyttstillfället. Återköpsavgifter tas ut i samband med återköp och dras vid återköpstillfället. Det finns både fast och procentuell avgift. Flytt- och återköpsavgifter är tänkta att täcka ännu ej amorterade anskaffningskostnader samt administrationskostnader för flytten/återköpet. Flytt- och återköpsavgifter trappas normalt ner mot noll efter att viss tid från tecknandet av försäkringen förflutit. Inom vissa kollektivavtalsområden dras en avgift som vidarefaktureras till valcentralerna.

Övriga avgifter

Det finns även andra typer av avgifter som tas ut av fondvärdet, bland annat ändringsavgift och faktureringsavgift som tas ut i samband med att ändringen eller faktureringen sker.

Tabellen nedan visar intäkter per typ av tjänst

Tkr	2018	2017
Typ av tjänst		
Provisioner	296 942	307 583
Administrationsavgift	267 647	274 571
Flytt- och återköpsavgifter	22 595	31 466
Övriga avgifter	761	1 424
Summa intäkter från avtal med kunder	587 945	615 044

Not 6. Utbetalda försäkringsersättningar

Tkr	2018	2017
Utbetalda försäkringsersättningar	-18 102	-16 427
Skadebehandlingskostnader	-310	-320
Återförsäkrars andel	2 128	2 699
Rabatter till försäkringstagarna	-19 068	-12 035
Summa utbetalda försäkringsersättningar	-35 352	-26 083

Not 7. Driftskostnader

Tkr	2018	2017
Specifikation av resultatposten driftskostnader		
Anskaffningskostnader ¹⁾	-117 469	-146 120
Förändringar i förutbetalda anskaffningskostnader	-109 038	-110 564
Administrationskostnader	-242 022	-282 081
Overheadkostnader	-24 497	-25 263
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring	34	4 141
	-492 991	-559 887
Övriga driftskostnader		
Skaderegleringskostnader ingående i Utbetalda försäkringsersättningar	-310	-320
	-310	-320
¹⁾ Varav provisioner i direktförsäkring	-29 426	-50 613
Totala driftskostnader uppdelade på kostnadsslag		
Personalkostnader	-10 983	-16 584
Lokalkostnader	-1 382	-1 309
Avskrivningar	-6 300	-6 300
Andra verksamhetsrelaterade kostnader	-474 636	-536 014
	-493 301	-560 207
Arvode och kostnadsersättning till revisorer		
KPMG		
Revisionsuppdrag ²⁾	-413	-312
Andra uppdrag	-52	-75
	-465	-387

²⁾Med revisionsuppdrag avses lagstadgad revision av års- och koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och vd:s förvaltning samt revision och annan granskning utförd i enlighet med överenskommelse eller avtal.

Detta inkluderar övriga arbetsuppgifter som det ankommer på företagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

Not 8. Kapitalavkastning, intäkter

Tkr	2018	2017
Erhållna utdelningar	-	14
Ränteintäkter		
Koncernföretag	441	84
Övriga ränteintäkter	88	164
Övriga finansiella intäkter	388	128
Valutakursvinst netto	-	9
Realisationsvinst netto		
Aktier och andelar	24 246	11 804
Summa kapitalavkastning, intäkter	25 164	12 203

Not 9. Orealiserade vinster på placeringstillgångar

Tkr	2018	2017
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	534	319
Summa orealiserade vinster på placeringstillgångar	534	319

Not 10. Kapitalavkastning, kostnader

Tkr	2018	2017
Räntekostnader		
Koncernföretag	-817	-338
Övriga räntekostnader	-6 966	-5 341
Valutakursvinst netto	-34	-5
Realisationsförlust netto		
Aktier och andelar	-21 829	-12 465
Övriga finansiella kostnader	-	-6
Summa kapitalavkastning, kostnader	-29 646	-18 155

Not 11. Orealiserade förluster på placeringstillgångar

Tkr	2018	2017
Aktier och andelar	-3 192	-37
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-651
Summa orealiserade förluster på placeringstillgångar	-3 192	-688

Not 12. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument

	Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
	Innehav som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Summa
Tkr, 2018					
Finansiella tillgångar					
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	-	-	441	-	441
Aktier och andelar	-790	-	-	-	-790
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	534	-	-	-	534
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk	-1 956 767	-	-	-	-1 956 767
Övriga fordringar	-	-	-794	-	-794
Kassa och bank	-	-	-6 912	-	-6 912
Summa	-1 957 023	-	-7 264	-	-1 964 287
Finansiella skulder					
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk	1 956 767	-	-	-	1 956 767
Övriga skulder	-	-	-	-23	-23
Summa	1 956 767	-	-	-23	1 956 744
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	-256	-	-7 264	-23	-7 543

	Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Tkr, 2017	Innehav som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Summa
Finansiella tillgångar					
Aktier och andelar	-710	-	-	-	-710
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-333	-	-	-	-333
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk	3 340 372	-	-	-	3 340 372
Övriga fordringar	-	-	27	-	27
Kassa och bank	-	-	-5 467	-	-5 467
Summa	3 339 329	-	-5 356	-	3 333 973
Finansiella skulder					
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka ft bär risk	-3 340 372	-	-	-	-3 340 372
Övriga skulder	-	-	-	-104	-104
Summa	-3 340 372	-	-	-104	-3 340 476
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	-1 043	-	-5 356	-104	-6 503

Not 13. Skatter

Tkr	2018	2017
Skatt på årets resultat		
Aktuell skattekostnad	-107 465	-88 439
varav avkastningsskatt	-107 465	-88 439
Uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt	867	11 070
Summa	-106 598	-77 369
Aktuell skattekostnad avseende avkastningsskatt		
Periodens skattekostnad	-107 465	-91 776
Justering av skattekostnad hänförlig till tidigare år	-	3 337
Summa	-107 465	-88 439
Specifikation av uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt		
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader andra finansiella placeringstillgångar	861	-206
Uppskjuten skatt avseende förändring i skattesats	6	-
Uppskjuten skatt avseende utnyttjade underskottsavdrag	-	11 276
Summa	867	11 070
Avstämning av effektiv skattesats avseende inkomstskatt		
Resultat före skatt	179 547	131 218
Avgår resultat i avkastningsbeskattad verksamhet	-190 060	-132 370
Summa resultat i inkomstbeskattad verksamhet	-10 513	-1 153
Skatt enligt gällande skattesats, 22%	2 313	254
Skatteeffekt andra icke avdragsgilla kostnader/ej skattepliktiga intäkter	-173	-459
Skatteeffekt av förändring av underskottsavdrag	-1 278	11 276
Skatteeffekt hänförlig till tidigare år samt ändrade skattesatser ¹⁾	6	-
Summa	867	11 070

¹⁾ I juni 2018 beslutades att bolagsskatten ska sänkas och att sänkningen ska ske stegvis. För åren 2019-2020 sänks bolagsskatten till 21,4 procent och för åren 2021 och framåt sänks bolagsskatten till 20,6 procent. Vi har omvärderat uppskjutna skatteskulder och uppskjutna skattefordringar enligt nya regler och bolagsskattesatser.

Not 14. Immateriella tillgångar

Tkr	2018	2017
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Ingående balans	63 000	63 000
Investeringar	-	-
Utgående balans	63 000	63 000
Akkumulerade avskrivningar		
Ingående balans	-43 800	-37 500
Årets avskrivningar	-6 300	-6 300
Utgående balans	-50 100	-43 800
Redovisade värden	12 900	19 200
Årets avskrivningar ingår i nedanstående rader i resultaträkningen		
Driftskostnader	-6 300	-6 300

Avskrivning sker på anskaffningsvärdet med 10 procent årligen.

Övriga immateriella anläggningstillgångar avser tillgångar med bestämbar nyttjandeperiod som uppkommit i samband med förvärv. Dessa avser övervärden i kundavtal.

Under 2018 har 2 990 (34) tusen kronor kostnadsförts avseende utgifter för forskning, samt 17 377 (24 092) tusen kronor avseende utgifter utveckling. Utgifter för forskning och utveckling innefattar samtliga utgifter som direkt kan hänföras till forsknings- eller utvecklingsinvesteringar.

Not 15. Aktier och andra andelar

Tkr	2018	2017
Bokfört värde	96 608	47 213
Anskaffningsvärde	99 649	47 059
Verkligt värde	96 608	47 213
varav:		
Noterade aktier	96 608	47 213

Not 16. Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Tkr	2018	2017
Upplupet anskaffningsvärde		
Svenska räntefonder	148 129	139 756
varav:		
Noterade	148 129	139 756
Bokfört värde		
Svenska räntefonder	149 030	140 123
varav:		
Noterade	149 030	140 123
Positiv skillnad till följd av att bokfört värde överstiger nominella värden.	901	367

Not 17. Fondförsäkringstillgångar

Tkr	2018	2017
Bokfört värde	39 318 369	42 574 343
Verkligt värde	39 318 369	42 574 343

Not 18. Övriga fordringar

Tkr	2018	2017
Fordringar på koncernföretag	111 690	287 743
Fordringar på närstående företag	6 415	629
Fordringar uppskjuten skatt	465	-
Pågående handel	98 683	245 779
Skattefordringar	-	46 575
Övriga fordringar	8 511	6 103
Summa övriga fordringar	225 764	586 829

Not 19. Finansiella tillgångar och skulder

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Tkr, 2018-12-31	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
	Innehav som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål							
Tillgångar									
Aktier och andelar	96 608	-	-	-	96 608	96 608	96 608	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	149 030	-	-	-	149 030	149 030	149 030	-	-
Fondförsäkringstillgångar	39 318 369	-	-	-	39 318 369	39 318 369	39 318 369	-	-
Övriga fordringar	-	-	225 299	-	225 299	225 299	-	-	-
Kassa och bank	-	-	1 259 034	-	1 259 034	1 259 034	-	-	-
Övriga upplupna intäkter	-	-	51 653	-	51 653	51 653	-	-	-
Summa finansiella tillgångar	39 564 007	-	1 535 986	-	41 099 993	41 099 993	39 564 007	-	-
Icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	526 224	526 224	-	-	-
Summa tillgångar	39 564 007	-	1 535 986	-	41 626 217	41 626 217	39 564 007	-	-
Skulder									
Fondförsäkringsåtaganden	39 339 282	-	-	-	39 339 282	39 339 282	-	39 339 282	-
Övriga skulder	-	-	-	207 748	207 748	207 748	-	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	22 414	22 414	22 414	-	-	-
Summa finansiella skulder	39 339 282	-	-	230 161	39 569 443	39 569 443	-	39 339 282	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	132 508	132 508	-	-	-
Summa skulder	39 339 282	-	-	230 161	39 701 951	39 701 951	-	39 339 282	-

Not 19. Finansiella tillgångar och skulder i sammandrag forts.

Tkr, 2017-12-31	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
	Innehav som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handels-ändamål							
Tillgångar									
Aktier och andelar	47 213	-	-	-	47 213	47 213	47 213	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	140 123	-	-	-	140 123	140 123	140 123	-	-
Fondförsäkringstillgångar	42 574 343	-	-	-	42 574 343	42 574 343	42 574 343	-	-
Övriga fordringar	-	-	584 038	-	584 038	584 038	-	-	-
Kassa och bank	-	-	713 424	-	713 424	713 424	-	-	-
Övriga upplupna intäkter	-	-	44 700	-	44 700	44 700	-	-	-
Summa finansiella tillgångar	42 761 679	-	1 342 162	-	44 103 841	44 103 841	42 761 679	-	-
Icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	646 289	646 289	-	-	-
Summa tillgångar	42 761 679	-	1 342 162	-	44 750 130	44 750 130	42 761 679	-	-
Skulder									
Fondförsäkringsåtaganden	42 592 657	-	-	-	42 592 657	42 592 657	-	42 592 657	-
Övriga skulder	-	-	-	114 802	114 802	114 802	-	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	18 903	18 903	18 903	-	-	-
Summa finansiella skulder	42 592 657	-	-	133 705	42 726 362	42 726 362	-	42 592 657	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	117 451	117 451	-	-	-
Summa skulder	42 592 657	-	-	133 705	42 843 813	42 843 813	-	42 592 657	-

Fondförsäkringsåtaganden har flyttats i från "Övriga finansiella skulder" till "Innehav som bestämts tillhöra kategorin verkligt värde via resultaträkningen", ingen omklassificering har gjorts.

Tillfälligt undantag från IFRS 9 Finansiella instrument, verkligt värde¹⁾

Tkr	2018-12-31		2017-12-31	
	Finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden SPP ²⁾	Andra finansiella tillgångar ³⁾	Finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden SPP ²⁾	Andra finansiella tillgångar ³⁾
Tillgångar				
Aktier och andelar	-	96 608	-	47 213
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	149 030	-	140 123
Fondförsäkringstillgångar	-	39 318 369	-	42 574 343
Övriga fordringar	126 616	98 683	584 038	-
Kassa och bank	1 259 034	-	713 424	-
Övriga upplupna intäkter	51 653	-	44 700	-
Summa finansiella tillgångar	1 437 304	39 662 690	1 342 162	42 761 679

¹⁾ Under år 2018-2020 tillämpas ett tillfälligt undantag från den nya redovisningsstandarden IFRS 9 Finansiella instrument, upplysningar lämnas för att möjliggöra jämförelse med företag som tillämpar IFRS 9. Upplysningar lämnas för finansiella tillgångar och avser att efterlikna de grupperingar som görs när IFRS 9 tillämpas utan att för den skull vara en fullständig tillämpning av det regelverket.

²⁾ Avser finansiella tillgångar med avtalsvillkor som vid särskilda datum ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av räntor och kapitalbelopp på det utestående kapitalbeloppet och som ingår i en affärsmodell där syftet är att inkassera avtalsenliga kassaflöden, avser t.ex. övriga fordringar och banktillgodohavanden för t.ex. leverantörsbetalningar. Tillgångarna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Not 19. Finansiella tillgångar och skulder i sammandrag forts.**Information om finansiella instruments verkliga värden**

I ovanstående tabell lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelning av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer.

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

Ingen betydande överföring har skett mellan nivå 1, 2 och 3 under året.

Information om verkligt värde för finansiella tillgångar och skulder som inte värderas till verkligt värde i balansräkningen

För finansiella tillgångar och skulder som inte värderas till verkligt värde i balansräkningen, övriga fordringar, kassa och bank, övriga upplupna intäkter, övriga skulder och övriga upplupna kostnader anses det bokförda värdet reflektera det verkliga värdet.

Not 20. Förutbetalda anskaffningskostnader

Tkr	2018	2017
Ingående balans	611 562	722 127
Årets aktivering	-	40 506
Årets avskrivning	-109 038	-151 071
Summa förutbetalda anskaffningskostnader	502 524	611 562

Not 21. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Tkr	2018	2017
Förutbetalda driftskostnader	614	590
Upplupna provisionsintäkter	51 653	44 700
Summa	52 268	45 290

Not 22. Aktiekapital

	2018	2017
Antal aktier	40 000	40 000
Kvotvärde, kronor	1 000	1 000

Not 23. Disposition av företagets vinst eller förlust**Förslag till vinstdisposition**

Styrelsen och vd föreslår stämman att för år 2018 redovisade balanserade vinstmedel samt årets vinst om totalt 1 844 265 934,03 kronor balanseras i ny räkning.

Till bolagsstämmans förfogande står:

- balanserat resultat

1 771 316 892,92

- årets resultat

72 949 041,11

Totalt, kronor

1 844 265 934,03

Att i ny räkning balansera

1 844 265 934,03

Not 24. Oreglerade skador

Tkr	2018	2017
<i>Avsättningar avseende premiebefrielser</i>		
Ingående balans brutto	8 154	10 882
Kostnad för skador som inträffat innevarande år	1 570	1 278
Utbetalda försäkringsersättningar	-1 693	-1 965
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat under tidigare år (avvecklingsresultat)	-675	-1 917
Förändring i avsättning för skadebehandlingskostnad		
Effekt av ändrade antaganden	4	7
Övrigt	-41	-131
Utgående balans brutto	7 319	8 154
Återförsäkrares andel	-6 269	-6 984
Utgående balans netto	1 050	1 170
<i>Avsättningar avseende investeringsavtal</i>		
Ingående balans	43 458	49 102
Inlösta fondvärden för utbetalning	4 462 830	4 322 208
Utbetalningar under året	-4 451 544	-4 327 690
Nedskrivning	-195	-162
Övrigt	-	-
Utgående balans brutto	54 549	43 458
Total utgående balans brutto	61 868	51 612

Not 25. Fondförsäkringsåtaganden

Tkr	2018	2017
Ingående balans	42 592 657	39 980 315
Inbetalda premier	3 474 176	3 909 081
Utbetalda ersättningar	-4 382 346	-4 228 144
Rabatter på investeringsavtal	19 068	12 035
Värdeförändring på placeringstillgångar	-1 956 767	3 340 372
Avgifter	-293 165	-310 178
Avkastningsskatt	-107 308	-90 981
Riskresultat	-6 991	-7 807
Övrigt	-41	-1
Utgående balans	39 339 282	42 592 657

Not 26. Pensioner och liknande förpliktelser

Tkr	2018	2017
Ingående balans	1 818	4 218
Kostnader för tjänstgöring innevarande period	-	119
Räntekostnad	44	137
Aktuariella vinster och förluster	-1 765	-3 337
Övriga förändringar	-97	681
Utgående balans	0	1 818

Antaganden för förmånsbestämda förpliktelser	2018	2017
Diskonteringsränta	2,18%	2,43%
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	2,18%	2,43%
Framtida löneökning	3,46%	3,40%
Framtida ökning av inkomstbasbelopp	3,46%	3,40%
Framtida ökning av pensioner (inflation)	1,96%	1,90%
Avgångsintensitet	5,00%	5,00%
Livslängdsantaganden	FFFS 2007:31	FFFS 2007:31

Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser i moderföretaget avser ej tryggade förpliktelser enligt kollektivavtal. Anställda födda 1955 eller tidigare och som var anställda den 1 juni 2006 har rätt att gå i pension vid 62 års ålder, för övriga anställda gäller 65 år. Den som har möjlighet att gå vid 62 års ålder kan maximalt få en ersättningsnivå motsvarande cirka 65 procent av pensionsmedförande lön fram till 65 års ålder.

När den anställda väljer att gå i pension vid 62 års ålder gör Folksam en kompletterande premieinbetalning för att täcka pensionsförmånen fram till 65 års ålder. Beräkning av avsättning för pensioner och liknande förpliktelser har gjorts med antagande om att cirka 50 procent utnyttjar möjligheten till förtida pensionsavgång.

Ytterligare information om pensionsåtaganden lämnas i not Medelantal anställda samt löner och ersättningar.

Not 27. Andra avsättningar

Tkr	2018	2017
Ingående balans	50 000	-
Avsättning avser kompensation till kunder på grund av potentiell ekonomisk skada	-	50 000
Upplösning av reserv för kompensation till kunder	-208	-
Utgående balans	49 792	50 000

Not 28. Övriga skulder

Tkr	2018	2017
Skulder till koncernföretag	-	30 656
Skulder till närstående företag	-	9 328
Skuld till kund avseende pågående handel	189 082	57 347
Övrigt	18 666	17 472
Summa övriga skulder	207 748	114 802

Not 29. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Tkr	2018	2017
Upplupna personalkostnader	4 653	7 980
Förutbetalda intäkter	16 949	22 131
Övriga upplupna kostnader	1 158	1 678
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	22 760	31 789

Not 30. Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder

Tkr	2018			2017		
	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Tillgångar						
Immateriella tillgångar	6 300	6 600	12 900	6 300	12 900	19 200
Aktier och andelar	96 608		96 608	47 213		47 213
Obligationer och räntebärande värdepapper	22 290	126 740	149 030	14 388	125 735	140 123
Placeringsstillgångar för vilka livförsäkringstagare bär placeringsrisk	1 469 350	37 849 019	39 318 369	1 559 323	41 015 020	42 574 343
Återförsäkrarens andel av Försäkringstekniska avsättningar						
Oreglerade skador	879	5 390	6 269	963	6 021	6 984
Fordringar avseende direkförsäkringar	3 451		3 451			
Övriga fordringar	225 299		225 299	591 988		591 988
Andra tillgångar	1 259 034		1 259 034	713 427		713 427
Uppskjuten skattefordran	465		465			
Förutbetalda anskaffningskostnader	108 474	394 050	502 524	108 891	502 671	611 562
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	52 268		52 268	45 290		45 290
Summa tillgångar	3 244 418	38 381 799	41 626 217	3 087 783	41 662 347	44 750 130
Skulder och avsättningar						
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)						
Oreglerade skador	55 576	6 292	61 868	44 224	7 388	51 612
Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk						
Fondförsäkringsåtaganden	1 469 609	37 855 681	39 325 290	1 559 619	41 022 806	42 582 425
Skuld till försäkringstagarna	13 992		13 992	10 232		10 232
Andra avsättningar						
Pensioner			-	44	1 774	1 818
Skatteskuld	18 372		18 372	402		402
Övriga avsättningar	1 494	48 298	49 792		50 000	50 000
Skulder avseende direkförsäkring	903		903			
Skulder avseende återförsäkring	1 226		1 226			-
Övriga skulder	207 748		207 748	115 536		115 536
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	22 760		22 760	31 789		31 789
Summa skulder och avsättningar	1 791 680	37 910 271	39 701 951	1 761 846	41 081 968	42 843 814

Not 31. Ställda säkerheter

Tkr	2018	2017
Övriga ställda säkerheter (bokfört värde)		
Företagets egna tillgångar	1 113 265	687 926
För försäkringstagarnas räkning registerförda tillgångar:		
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken	39 318 369	42 574 343
Totalt ställda säkerheter	40 431 634	43 262 269

Ställda säkerheter

I händelse av obestånd har försäkringstagarna förmånsrätt i de registerförda tillgångarna. Folksam Fondförsäkring har rätt att föra tillgångar in och ut ur registret så länge som tillgångarna enligt Försäkringsrörelselagen överstiger de åtaganden som företaget har mot försäkringstagarna. Den totala försäkringstekniska avsättningen uppgår för året till 39 401 150 (42 644 268) tusen kronor.

Not 32. Eventualförpliktelser

Tkr	2018	2017
Eventualförpliktelser	-	-

Not 33. Upplysningar om närstående**Närstående parter**

Denna not innehåller en beskrivning av väsentliga relationer med Folksam Fondförsäkring och närstående företag inom Folksam (Folksam Sak-koncernen respektive Folksam Liv-koncernen, inklusive KPA Pension) samt övriga närstående parter. Samtliga företag inom Folksam definieras som närstående. Se bild över legal struktur nedan.

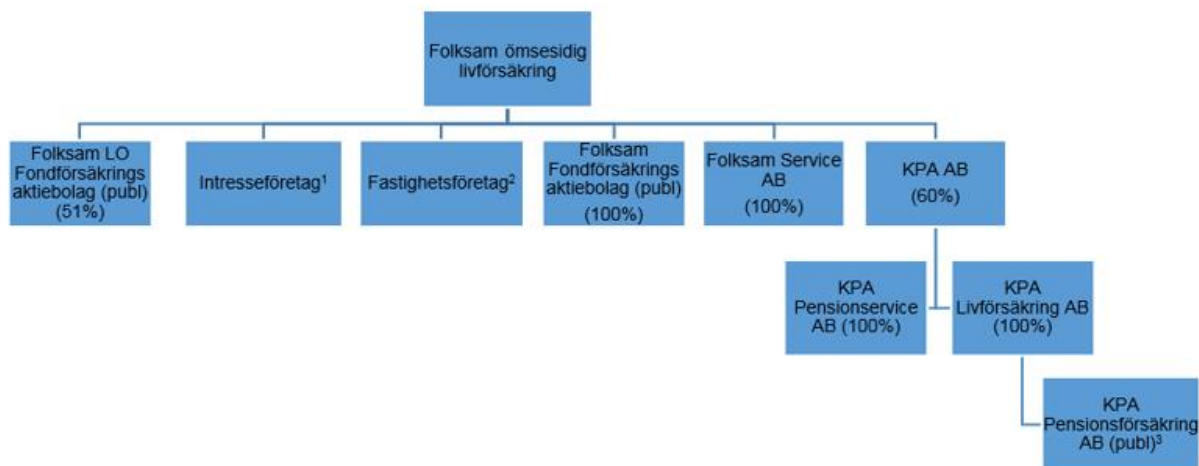
Övriga närstående parter utgörs av nyckelpersoner, nyckelpersoners nära familjemedlemmar (enligt definitionen i IAS 24) samt företag som står under bestämmande eller betydande inflytande av nyckelpersoner eller deras nära familjemedlemmar. Med företag avses alla typer av företag och organisationer förutom företag i Folksam och företag/organisationer med inflytande i Folksam genom styrelserepresentation. Nyckelpersoner överensstämmer med de ledande befattningshavare för vilka upplysning lämnas avseende "Ersättning och förmåner till ledande befattningshavare" i not 34. Det förekommer inga transaktioner med övriga närstående parter utöver normala kundtransaktioner på marknadsmässiga villkor.

Som närstående parter räknas inte de organisationer som har styrelserepresentation i företag inom Folksam. Dessa agerar inte i direkt eget intresse utan representerar de försäkrade.

Not 33. Upplysningar om närstående forts.

Bolagsstruktur i Folksam

Folksam består av två koncerner. Folksam Sak-koncernen och Folksam Liv-koncernen. Bilden nedan visar legal struktur för Folksam Liv-koncernen. Detaljerad redovisning av samtliga Sak-koncernföretag finns i årsredovisning för Folksam ömsesidig sakförsäkring och samtliga Liv-koncernföretag finns i årsredovisning för Folksam Liv.

¹Detaljerad redovisning av andelar i intresseföretag i Folksam koncernen finns i not 19-20 i årsredovisning för Folksam Liv.

²Detaljerad redovisning av dotterföretag i Folksam koncernen finns i not 18-19 i årsredovisning för Folksam Liv.

³Detaljerad redovisning av dotter- och intresseföretag finns i not 16-17 i årsredovisning för KPA Pensionsförsäkring AB (publ).

Upplysningar om hur närstående transaktioner ingås och följs upp

Varje år beslutar styrelsen om en verksamhetsplan som bland annat beskriver ekonomiska mål och nyttjandet av gemensamma resurser. Vd ska regelbundet under året informera styrelsen om prognos och utfall av verksamhetsplan. Principiella avvikelser från beslutad verksamhetsplan ska godkännas av styrelsen. I samband med årsbokslutet ska den slutliga fördelningen av kostnader mellan företagen beslutas av styrelsen.

Kostnadsfördelning

Varje företag, verksamhetsområde och produkt ska bära sina direkta och/eller indirekt hänförliga kostnader. Driftskostnader fördelas så långt som möjligt efter faktiskt nyttjande på företag och produkt. Exempel på sådana kostnader är datorutrustning, lokaler och telefoni. För övriga kostnader görs en bedömning av faktiskt nyttjande, utifrån bland annat tidsredovisning, antal transaktioner eller antal försäkringar kopplade till kostnaden. Exempel på sådana kostnader är utnyttjande av vissa stödenheter och marknadsföring.

Överenskommelser

Den kostnadsfördelning som överenskommit på övergripande nivå operationaliseras genom att interna överenskommelser upprättas mellan kostnadsställen/företag som interndeberas. Överenskommelserna dokumenteras och innehåller uppgifter om hur uppföljning och kontroll ska utföras.

Internränta

Internränta betalas för fordringar och skulder mellan företag inom Folksam. Räntan är STIBOR 1 vecka. I Folksam Fondförsäkring uppgick internräntan 2018 till en kostnad om 817 (338) tusen kronor och intäkt om 472 (109) tusen kronor.

Garantier

Inga garantier har ställts ut av Folksam Fondförsäkring till förmån för annat företag i Folksam.

Återförsäkring

Återförsäkring för företagen inom Folksam sker huvudsakligen gentemot extern part. Folksam Liv har mottagit intern återförsäkring genom att Folksam Fondförsäkring har återförsäkrat sig hos Folksam Liv med en premievolyum uppgående till 3 (4) miljoner kronor.

Utdelning

Folksam fondförsäkring har under året erlagt en utdelning till moderbolaget Folksam ömsesidig livförsäkring om 55 (0) miljoner kronor.

		2018				2017			
Följande transaktioner har skett mellan Folksam Fondförsäkring och närstående parter inom:									
Folksam Liv koncernen, Tkr		Erlagd	Erhållen	Fordran	Skuld	Erlagd	Erhållen	Fordran	Skuld
Moderföretag:				111 690	-			254 390	-
	Administrativt stöd	1 761	2 637			5 709	6 834		
	Försäkringsrörelsen	14 053	-			51 038	-		
	IT	60 658	-			50 628	-		
Koncernföretag:				2 888	-			3 309	-
	Administrativt stöd	22	1 405			-	1 087		
	Försäkringsrörelsen	86	-						
KPA-koncernen									
	Administrativt stöd	-	-			-	13		
Koncernföretag:				3 457	-			18	2 948
	Administrativt stöd	-	404			-	115		
Summa		76 579	4 445	118 035	-	107 375	8 049	257 717	2 948
Folksam Sak koncernen, Tkr									
Moderföretag:				71	-			-	6 380
	Administrativt stöd	24 068	489			37 482	497		
	Försäkringsrörelsen	20 222	-			20 189	-		
	IT	14 160	-			3 383	-		
Summa		58 450	489	71	-	61 054	497	-	6 380
Summa		135 029	4 935	118 105	-	168 429	8 546	257 717	9 328

Försäkringsrörelsen består av kostnader för bland annat distribution, skadehantering, kundservice, försäkringsadministration och den gemensamma marknadsorganisationen. Bland IT-transaktionerna ingår bland annat datautrustning, drift och utveckling av system, trycksaker samt telefoni. Administrativt stöd avser kostnader inom övriga centrala enheter, exempelvis kostnader för hyra, personalkostnader, kommunikation, redovisning, revision och marknadsföring.

Not 34. Medelantal anställda samt löner och ersättningar

Medelantal anställda ¹⁾	2018	2017
Tjänstemän	13	12
varav män	54%	43%

1) Folksam tillämpar tillikaanställning vilket innebär att personalen är anställd i flera företag inom Folksam. Varje anställd är organisatoriskt placerad på ett kostnadsställe. Ett kostnadsställe kan endast tillhöra ett företag. Den anställdes lönekostnader belastar initialt det organisatoriskt tilldelade kostnadsstället, varefter lönekostnaderna fördelas mellan kostnadsställena inom Folksam i förhållande till utfört arbete. Utifrån tillikaanställningsmodellen är medelantalet anställda 178 (183) personer.

Löner, ersättningar och övriga förmåner, Tkr	2018	2017
Styrelse	204	232
Vd	1 293	1 749
Andra ledande befattningshavare	1 800	4 026
Summa ledande befattningshavare	3 297	6 007
Tjänstemän	3 995	3 520
Totalt	7 292	9 527
Sociala kostnader	3 139	330
varav pensionskostnader vd, inklusive löneskatt	673	587
varav pensionskostnader andra ledande befattningshavare, inklusive löneskatt	1 000	1 549
varav pensionskostnader tjänstemän, inklusive löneskatt	-1 242	-4 203

	2018		2017	
Fördelning kvinnor och män, ledande befattningshavare, antal	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Styrelse	2	3	2	3
Vd	-	1	-	1
Andra ledande befattningshavare	1	1	1	4
Summa kvinnor och män, ledande befattningshavare	3	5	3	8

Ersättningspolicy

Folksam Fondförsäkring utgår från Folksam Livs ersättningspolicy samt de grundläggande värderingarna inom Folksam och har som mål att långsiktigt attrahera, motivera och behålla kvalificerade medarbetare med rätt kompetens vilka bidrar till att Folksam Fondförsäkring når sina mål och strategier på kort och lång sikt. Ersättningen ska vara individuell och differentierad, den ska motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med ägarnas och kundernas förväntningar på Folksam Fondförsäkring. Ersättningarna ska utformas och bestämmas utan hänsyn till kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Folksam Fondförsäkring har en restriktiv hållning till rörliga ersättningar. För att minimera överdrivet risktagande samt undvika intressekonflikter där kundens intressen inte tas till vara med tillbörlig omsorg så utgår inga rörliga ersättningar inom Folksam Fondförsäkring utöver kollektiva program baserade på Folksam Livs övergripande mål fastställda av styrelserna för Folksam Liv och som gäller för alla anställda inom Folksam Liv inklusive dotterbolag.

För verkställande direktör och chefen internrevision utgår ingen rörlig ersättning. För övriga anställda inom Folksam Fondförsäkring som kan påverka bolagets risknivå utgår ingen rörlig ersättning dock med undantag för kollektiva program baserade på Folksam Livs övergripande mål vilka är fastställda av styrelsen för Folksam Liv och som gäller för alla anställda inom Folksam Liv inklusive dotterbolag.

Beslutsgång för ersättningspolicy

Folksam Fondförsäkrings ersättningspolicy är fastställd av Folksam Fondförsäkrings styrelse.

Ersättningsutskott

Inom Folksam Fondförsäkring har styrelseordföranden ersättningsutskottets roll.

Anställda som kan påverka risknivån i Folksam Fondförsäkring

Folksam Fondförsäkring har identifierat de anställda som väsentligen kan påverka risknivån i företaget. Denna grupp av anställda utvärderas löpande och kan ändras beroende på den påverkan de har från tid till annan. Anställda som kan påverka risknivån i Folksam Fondförsäkring är vd samt tillikaanställda med ansvar för kontrollfunktioner samt i ledande strategiska befattningar, tillikaanställda i kontrollfunktioner samt tillikaanställda styrelseledamöter i moder- och dotterföretag som står under Finansinspektionens tillsyn.

Folksams belöningsprogram

Folksam har ett belöningsprogram som omfattar samtliga medarbetare inom Folksam inklusive dotterföretag utom vd, koncernledning, vd/vice vd i dotterföretagen och chef internrevision. Syftet med belöningsprogrammet för 2018 var att skapa fokus på Folksams strategi och övergripande mål; att Folksam ska ha försäkrings- och pensionssparandebanshens mest nöjda kunder. Detta innebar ett fokus på Folksams affärsmål - Nöjda kunder samt Helkunder - vilka utgjorde de belöningsgrundande målen i belöningsprogrammet.

Belöningsprogrammet kan falla ut med 0 kronor till maximalt 20 000 kronor per medarbetare beroende på grad av måluppfyllelse. Utfallet i belöningsprogrammet växlas obligatoriskt till en avsättning i en individuell tjänstepensionsförsäkring.

	Arvode		Övriga förmåner		Sociala kostnader ³⁾		Totalt	
Ersättning styrelse	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Styrelsens ordförande								
Anna-Karin Laurell ^{1) 4)}								
Jesper Andersson ^{2) 4)}								
Övriga styrelseledamöter								
Daniel Eriksson ^{2) 4)}								
Gunnar Fröderberg ^{2) 4)}								
Jack Junel	106	120	-	1	17	20	123	141
Bettina Kashefi	98	112	-	-	31	35	129	147
Gill Nacksten Markusson ²⁾						-	-	-
Magnus Karlsson ⁴⁾								
Michael Kjeller ⁴⁾								
Maria Westerberg ^{2) 4)}								
Summa Styrelsearvode	204	232	-	1	48	55	253	288

¹⁾ Ny ordförande fr o m april 2017

²⁾ Avgick vid stämman april 2017

³⁾ Varav inga pensionskostnader

⁴⁾ Interna ledamöter erhåller inget arvode

Arvodesnivåer styrelsen, Tkr	2018	2017
Styrelseordförande, fast arvode	-	-
Vice ordförande, fast arvode	-	-
Övriga exklusive Vd, fast arvode	60	60
Sammanträdesarvode per tillfälle	7,7	7,5

Löner, ersättningar, arvoden och övriga förmåner, Tkr

Vd	2018	2017
Thomas Theiler		
Grundlön	1 264	428
Övriga förmåner och ersättningar	29	10
Pensionskostnad	673	177
Summa kostnader	1 966	615

Vd		
Stefan Holm, t o m augusti 2017		
Grundlön	-	1 268
Övriga förmåner och ersättningar	-	43
Pensionskostnad	-	410
Summa kostnader	-	1 721
Andra ledande befattningshavare		
Andra ledande befattningshavare 2 (5) personer, varav 1 (5) med rörlig ersättning		
Grundlön	1 776	3 957
Rörlig ersättning ¹⁾	45	80
Övriga förmåner och ersättningar	24	69
Pensionskostnad	1 000	1 549
Summa kostnader ²⁾	2 844	5 655
Övriga tjänstemän		
Övriga anställda 10 (6) personer, varav 10 (6) personer med rörlig ersättning		
Grundlön	3 905	3 455
Rörlig ersättning ¹⁾	45	65
Pensionskostnader (inklusive upplösning av pensionsavsättning)	-1 242	-4 203
Summa kostnader	2 708	-683

¹⁾ Rörlig ersättning avser Folksams belöningsprogram

²⁾ I posten "Andra ledande befattningshavare" ingår ersättning som betalas av annat koncernföretag 0 (2 098) tusen kronor.

Ersättning och förmåner till ledande befattningshavare

Principer

Till styrelsens ordförande och ledamöter inklusive personalrepresentanter utgår arvode enligt bolagsstämans beslut. Styrelsens externa ledamöter har ett fast årsarvode på 60 000 (60 000) kronor samt ett sammanträdesarvode på 7 650 (7 500) kronor. Fackliga representanter och suppleanter har ett arvode om 3 000 (3 000) kronor per sammanträde.

Ersättningen till vd och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, övriga förmåner och pension. Det finns inga rörliga ersättningar eller övriga ersättningar till vd. För övriga ledande befattningshavare utgår inga rörliga ersättningar utöver Folksams belöningsprogram. Med andra ledande befattningshavare avses de personer 2 (5) som tillsammans med vd utgör företagets ledningsgrupp.

Pension

Pensionsåldern för tidigare vd är 65 år. Utöver förmåner enligt den allmänna pensionen ska Folksam bekosta pensionsförmåner för tidigare vd motsvarande 30 procent av den årliga bruttolönen.

För vd och ledande befattningshavare tillämpas den kollektivavtalade tjänstepensionsplanen, KTP. Några ytterligare utestående pensionsförpliktelser för styrelse och vd finns inte.

Avgångsvederlag och liknande förmåner

Tidigare vd har 12 månaders uppsägningstid från företagets sida samt rätt till ett avgångsvederlag motsvarande 12 månadslöner. Vd samt övriga ledande befattningshavare har uppsägningstid enligt kollektivavtal.

Övrig information om ersättningar till anställda enligt Finansinspektionens föreskrift FFFS 2015:12

Räkenskapsårets kostnadsförda totalbelopp för avgångsvederlag uppgick till 0 tusen kronor. Räkenskapsårets ackumulerade totalbelopp för avgångsvederlag uppgick till 2 956 tusen kronor och räkenskapsårets utbetalda avgångsvederlag uppgick till 2 956 tusen kronor. Överenskommelser om avgångsvederlag baseras på individuella behov.

Not 35. Tvister

Det förekommer inte några tvister som i väsentligt avseende kan påverka företagets finansiella ställning.

Not 36. Väsentliga händelser efter balansdagen

Inga väsentliga händelser har ägt rum efter balansdagens slut.

Årsredovisningens undertecknande

Stockholm den mars 2019

Anna-Karin Laurell
Styrelsens ordförande

Bettina Kashefi

Jack Junel

Michael Kjeller

Magnus Karlsson

Thomas Theiler
vd

Vår revisionsberättelse lämnades den mars 2019
KPMG AB

Magnus Ripa
Auktoriserad revisor

Definitioner och begrepp

Aktiefonder

En fond som placerar sitt kapital i aktier och andra aktierelaterade instrument. Avkastningen är i regel starkt kopplad till hur den aktiemarknad där fonden investerar utvecklas.

Direktavkastning, i procent

Kapitalavkastning, intäkter, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med Kapitalavkastning, intäkter menas, utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter m.m.

Erforderlig solvensmarginal

Den minsta nivå, beräknad utifrån verksamhetens art och omfattning, som kapitalbasen ska uppgå till enligt Försäkringsrörelselagen.

Försäkrad

Den person som omfattas av försäkringen.

Försäkringstagare

Den som har ingått försäkringsavtal med ett försäkringsföretag.

Förvaltningskostnadsprocent

Driftskostnader jämte skaderegleringskostnader, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med driftskostnader menas anskaffningskostnader, förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader, administrationskostnader samt provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring.

Kapitalavkastning

Intäkter och kostnader samt realiserade vinster och förluster på placeringstillgångarna i årets resultat.

Kapitalbas (enligt solvens I)

Kapitalbasen består av eget kapital inklusive obeskattade reserver.

Kapitalbas (enligt solvens II)

Kapital basen består av primärkapital och tilläggskapital som har godkänts av Finansinspektionen.

I primärkapital ingår följande poster, den positiva skillnaden mellan tillgångar och skulder, inklusive försäkringstekniska skulder samt efterställda skulder. Tilläggskapital är en post som inte ingår i primärkapitalet men som kan krävas in för att täcka förluster.

Konsolideringskapitalet

Konsolideringskapital utgörs av i balansräkningen redovisat eget kapital, obeskattade reserver, uppskjuten skatt samt övervärden och undervärden i placeringstillgångar som inte redovisats i balansräkningen.

Medelantal anställda

Medelantalet anställda beräknas med utgångspunkt från antalet arbetstimmar, betald tid, relaterad till en årsarbetstid, exklusive ombud.

Minimikapitalkrav

Minimikapitalkravet utgör den minsta storlek på det medräkningsbara primärkapitalet som krävs för att försäkringsföretaget med 85 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagare och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

Placeringstillgångar

Tillgångar som har karaktären av kapitalplacering, det vill säga räntebärande värdepapper, aktier och fondandelar.

Premieinkomst

Med premieinkomst avses ersättning till försäkringsbolag för det försäkringsskydd som har börjat gälla under perioden.

Solvenskapitalkrav

Solvenskapitalkravet utgör den minsta storlek på det medräkningsbara primärkapitalet som krävs för att försäkringsföretaget med 99,5 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagare och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

Totalavkastning, i procent

Kapitalavkastning, intäkter jämte värdeförändringar och realisationsresultat vid försäljning av placeringstillgångar i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med Kapitalavkastning, intäkter menas, utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter m.m.

Bolagsbenämningar

Folksam och Folksamgruppen

Folksam och Folksamgruppen omfattar Folksam Liv-koncernen och Folksam Sak-koncernen. I begreppet koncern ingår konsoliderade och ej konsoliderade företag.

Folksam Liv-koncernen

I de finansiella rapporterna används begreppet koncern för att beskriva konsoliderade och ej konsoliderade företag. I koncernens balans- och resultaträkningar med tillhörande noter avses företag som konsolideras. Folksam Liv konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande. Intresseföretag konsolideras och är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande. För information om vilka företag som ingår i koncernen se not Aktier och andelar i koncernföretag samt not Aktier och andelar i intresseföretag.

Folksam Sak-koncernen

I de finansiella rapporterna används begreppet koncern för att beskriva konsoliderade och ej konsoliderade företag. I koncernens balans- och resultaträkningar med tillhörande noter avses företag som konsolideras. Folksam Sak konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande. Intresseföretag konsolideras och är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande. För information om vilka företag som ingår i koncernen se not Aktier och andelar i koncernföretag samt not Aktier och andelar i intresseföretag.

Folksam Liv-gruppen

Avser den försäkringsgrupp som rapporteras enligt Solvens II-regelverket, för Folksam Liv motsvarar det företag som ingår i Folksam Liv-koncernen det vill säga företag som både konsolideras och ej konsolideras i de finansiella rapporterna.

Folksam Sak-gruppen

Avser den försäkringsgrupp som rapporteras enligt Solvens II-regelverket, för Folksam Sak motsvarar det företag som ingår i Folksam Sak-koncernen det vill säga företag som både konsolideras och ej konsolideras i de finansiella rapporterna. Det som skiljer mellan Folksam Sak-koncern (finansiella rapporter) och Folksam Sak-gruppen (Solvens II) är hur vissa företag konsolideras. Ett företag kan t ex klassificeras som intresseföretag i de finansiella rapporterna men i Solvens II ingår de inte i gruppen då regelverket i Solvens II innebär en strikt gräns på att innehav mindre än 20 procent inte ingår i gruppen. Sicklaön Bygg Invest konsolideras som intresseföretag i de finansiella rapporterna men ingår inte i gruppen enligt Solvens II utan tas upp som ett externt innehav.